

Arxivística i Gestió de Documents

Escola FUAB **Formació**

Màster en Arxivística i Governança de la Informació

Treball Final de Màster

La cartografia de Barcelona

Una recopilació dels plànols de la ciutat (1970-2025)

Umbert Alonso Rovira

Dirigit per Xavier Garcia Subirats i Santiago Barjau Rico

2024-2025

Com citar aquest article: Alonso Rovira, Umbert (2025) *La cartografia de Barcelona. Una recopilació dels plànols de la ciutat (1970-2025)*. Treball Final de Màster del Màster d'Arxivística i Gestió de Documents de l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents.

Es permet la reproducció total o parcial, la distribució, la comunicació pública de l'obra i la creació d'obres derivades, fins i tot amb finalitats comercials, sempre i quan aquestes es distribueixin sota la mateixa llicència que regula l'obra original i es reconegui l'autoria de l'obra original.

Títol: La cartografia de Barcelona. Una recopilació dels plànols de la ciutat (1970-2025)

Resum

En aquest treball presentarem els resultats de la recerca feta sobre la cartografia recent de Barcelona. Actualment, l'Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona i l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona tenen una falta de coneixement sobre quins plànols de Barcelona s'han creat i qui els ha produït, a partir de la versió del plànol general de l'any 1970, publicat pel Servei del Pla de la Ciutat. Amb l'objectiu de localitzar-los i facilitar la seva consulta, hem recopilat i catalogat els plànols de la ciutat posteriors a la publicació d'aquesta versió.

Per a un anàlisi més profund de la documentació, també ens hem centrat en la dissecció dels productors, per tal de saber quins organismes participen en la creació dels plànols i entendre el procés d'elaboració que hi ha al darrere.

Paraules clau: plànols de Barcelona, cartografia, arxivística, documental, recopilació, catàleg, 1970, Pla de la Ciutat, Barcelona, plànols històrics, Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona, Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, Servei del Pla de la Ciutat.

Título: La cartografía de Barcelona. Una recopilación de los planos de la ciudad (1970-2025)

Resumen

En este trabajo presentaremos los resultados de la búsqueda hecha sobre la cartografía reciente de Barcelona. Actualmente el Archivo Contemporáneo de Barcelona i el Archivo Histórico de la Ciudad de Barcelona se encuentran con una falta de conocimiento sobre qué planos de Barcelona se han creado y quién los ha producido, desde la versión del plano general del año 1970, publicado por el Servicio del Plan de la Ciudad. Con el objetivo de localizarlos y facilitar su consulta hemos recopilado y catalogado los planos de la ciudad posteriores a la publicación de esta versión.

Para un análisis más profundo de la documentación, también nos hemos centrado en la disección de los productores, para saber qué organismos participan en la creación de los planos y entender el proceso de elaboración que hay detrás.

Palabras clave: planos de Barcelona, cartografía, archivística, recopilación, catálogo, 1970, Pla de la Ciutat, Barcelona, planos històrics, Archivo Municipal Contemporáneo de Barcelona, Archivo Histórico de la Ciudad de Barcelona, Servicio del Plan de la Ciudad.

Title: The cartography of Barcelona. A compilation of the city maps (1970-2025)

Abstract

In this paper we'll present the results of the research done about the recent cartography of Barcelona. Currently, the Municipal Contemporary Archive of Barcelona and the Historic Archive of the City of Barcelona find themselves with a lack of knowledge about which plans of Barcelona have been created and who produced them, since the version of the general plan of the year 1970, published by the City Plan Service. With the objective of localizing them and facilitate its consulting we've compiled and catalogued the city plans created after the publishing of this version.

For a deeper analysis of the documentation, we've addressed the producers, to know which organisms participate in the creation of the plans and understand the elaboration process that goes behind it.

Keywords: Barcelona plans, cartography, record keeping, compilation, catalogue, 1970, Pla de la Ciutat, Barcelona, historic plans, Municipal Contemporary Archive of Barcelona, Historic Archive of the City of Barcelona, City Plan Service.

ÍNDEX

1.	Introducció	6
2.	Metodologia	9
3.	Marc teòric i normatiu	11
3.1.	Paràmetres del treball	11
3.2.	Bibliografia	12
3.3.	Normativa.....	13
4.	L'evolució cartogràfica de Barcelona.....	15
5.	Els plànols recopilats.....	25
5.1.	Arxiu Municipal del Districte de Les Corts	27
5.2.	Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí.....	28
5.3.	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	30
5.4.	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	33
5.5.	Arxiu Intermedi de l'AMCB	36
5.6.	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	38
5.7.	Arxiu de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.....	40
5.8.	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	43
5.9.	Departament del Pla de la Ciutat	46
5.10.	Arxiu de l'Àrea d'Urbanisme i Mobilitat	48
5.11.	BCNROC	50
6.	Sobre els productors	52
7.	Conclusions	57
8.	Bibliografia	60
9.	Annexos	62
9.1.	Annex 1: Acrònims	62
9.2.	Annex 2: Llista d'entitats consultades	63
9.3.	Annex 3: Catàleg dels plànols	64

1. INTRODUCCIÓ

En aquest escrit detallarem el procés de recerca dels plànols de Barcelona des de la creació del plànol de Barcelona del 1970, publicat pel Servei del Pla de la Ciutat. Aquesta és una època de canvis per a la cartografia de Barcelona. En aquest moment es publiquen els plànols parcelaris Galtier, un dels últims grans projectes de representació de la ciutat abans del pas a la cartografia digital, en què s'agilitzen els processos de confecció de plànols. És també l'època final del franquisme, i, amb el primer ajuntament democràtic el 1979, es produeix una reorganització de l'administració, amb l'aparició de noves estructures que participen en l'edició de plànols, de manera directa i indirecta. En aquest context, la custòdia de la cartografia de Barcelona es dispersa, acabant alguns plànols en arxius i d'altres sent distribuïts entre diferents entitats o abandonats.

Originalment, el treball es centrava en l'anàlisi dels mapes de Barcelona des de l'època moderna fins a la confecció del Pla Cerdà, el 1859. Aquesta, però, era una qüestió bastant estudiada, fet pel qual no requeria de major profundització en un treball d'investigació. És per això que durant la primera reunió amb els tutors vam abordar la reorientació del treball, posant en comú possibles línies d'estudi relacionades amb la cartografia. Discutint les diferents opcions, les quals incloïen una guia dels fons cartogràfics de Barcelona, a mode de compendi, i l'anàlisi de la documentació cartogràfica de l'Institut de Parcs i Jardins de Barcelona, es va mencionar el desconeixement que es tenia tant a l'Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona com a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, dels plànols generals de la ciutat arran de la versió del 1970. Llavors, va sorgir la idea de recopilar els plànols de Barcelona a partir dels anys setanta, crear un catàleg utilitzant el model descriptiu de la NODAC¹ i plasmar en aquest text els resultats de la investigació.

Amb aquest estudi busquem recopilar, ubicar, descriure i catalogar els plànols de la ciutat de Barcelona des de l'any 1970 en endavant, per tal de facilitar la seva recuperació, consulta i difusió; tenir un control sobre quines entitats els custodien i quin tipus de documentació tenen; aportar informació sobre la part productora i el context de creació

¹ BERNAL CERCÓS, Àngels; MAGRINYÀ RULL, Anna; PLANES ALBETS, Ramon (ed.). *Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC) 2007*. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Subdirecció General d'Arxius, 2007. ISBN 84-393-7445-9

d'aquesta documentació, al ser un àmbit molt poc estudiat; i reivindicar la història cartogràfica i urbanística de Barcelona a un nivell patrimonial.

Per altra banda, a un nivell més pràctic, és important recalcar que la cartografia és una ciència interdisciplinària. Aquesta ha sigut implementada per a l'elaboració de censos de població, divisió de territoris, sanejament de nuclis poblacionals, recaptació d'impostos, limitació de jurisdiccions, distribució de recursos, planificació de zones urbanes i control militar, entre d'altres. Per tant, esperem que aquest estudi sigui d'ajuda en futurs projectes i investigacions de camps tant diversos com l'urbanisme, l'arquitectura, la història, l'ecologia, el dret, la sociologia, l'economia, la geologia i el patrimoni documental.

El treball s'estructura en dues parts. La primera és dedicada al procés de recerca i a la presentació dels plànols. En la metodologia explicarem el mètode seguit per dur a terme la investigació i extreure els resultats. Seguidament, en el marc teòric exposarem els paràmetres i les característiques del treball i farem menció de la normativa pertinent relacionada amb l'element d'estudi. Feta aquesta breu introducció, procedirem a l'exposició de la documentació recopilada i a l'explicació dels resultats obtinguts.

La segona part és dedicada a un breu anàlisi dels productors de la documentació. En aquesta farem referència a les entitats encarregades de crear-los i parlarem sobre el procés de creació. Els últims apartats estan dedicats a la conclusió del treball, seguit de la bibliografia utilitzada i dels annexos, on podrem trobar un apartat dedicat als acrònims presents en el treball, el llistat de les entitats consultades, amb la quantitat de plànols trobats en cada cas; i una versió simplificada del catàleg dels plànols.

Figura 1. Barcelona. Año 1970. Font: *Catàleg en línia*. Arxiu Municipal de Barcelona [en línia]. Ajuntament de Barcelona [consultat: 19 de juny 2025]. Disponible a internet: https://catalegarxiuunicipal.bcn.cat/ms-opac/doc?q=16415&start=1&rows=1&sort=msstored_typology%20asc&fq=norm&fv=*&fo=and&fq=norm&fv=*&fo=and&fq=media&fv=*&fo=and

2. METODOLOGIA

Per assolir els objectius d'aquest treball es requereix la consulta exhaustiva d'una gran part dels arxius de Barcelona, incloent també alguns departaments de l'Administració i altres institucions rellevants per la matèria d'estudi. El primer pas ha consistit en llistar els arxius als quals contactar (veure annex 2), amb un criteri de selecció basat en la seva relació amb la documentació cartogràfica. Això inclou algunes excepcions, com és el cas de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, el qual, tot i no tractar amb documents cartogràfics, vam considerar pertinent consultar-lo degut a la seva rellevància i la seva pertinença a l'Arxiu Municipal de Barcelona.

La llista està formada, en primer lloc, pels Arxius que formen el Sistema Municipal d'Arxius (SMA), en base al qual s'organitza l'Arxiu Municipal de Barcelona. Aquests són l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, l'Arxiu Contemporani de Barcelona, junt amb l'Arxiu Intermedi; l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, els deu arxius de districte i els set arxius centrals. A més d'aquests, hem inclòs altres arxius que, per la seva rellevància o per la seva relació amb la documentació cartogràfica, hem trobat pertinent consultar. Això inclou l'Arxiu històric del Col·legi Oficial d'Arquitectes, l'ICGC (Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya), l'Arxiu General de la Diputació, l'Arxiu de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona. També hem contactat amb institucions i departaments de l'Ajuntament els quals estan relacionats amb la producció cartogràfica. Aquests són el Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica de la Generalitat de Catalunya, la Direcció de Serveis de Projectes Urbans, la Direcció de Serveis de Planejament i el Departament del Pla de la Ciutat. Finalment, per a una cerca més precisa, ens hem valgut del Catàleg en línia,² una eina de consulta de l'Arxiu Municipal de Barcelona que engloba en un repositori digital la documentació de tots els arxius del SMA; BCNROC (Repositori Obert de Coneixement de l'Ajuntament de Barcelona),³ un repositori en línia on es poden trobar els documents digitals de difusió pública de l'Ajuntament; i RPUC (Registre de planejament urbanístic de Catalunya),⁴ una

² *Catàleg en línia. Arxiu Municipal de Barcelona* [en línia]. Ajuntament de Barcelona [consultat: 30 de març 2025]. Disponible a internet: <https://catalegarxiuunicipal.bcn.cat/ms-opac/index>

³ *BCNROC. Repositori Obert de Coneixement de l'Ajuntament de Barcelona* [en línia]. Ajuntament de Barcelona [consultat: 30 de març 2025]. Disponible a internet: <https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/>

⁴ *Registre de planejament urbanístic de Catalunya* [en línia]. Generalitat de Catalunya [consultat: 30 de març 2025]. Disponible a internet: <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/#/inici>

eina de cerca que permet consultar els documents de planejament urbanístic de tots els municipis de Catalunya.

Una vegada feta la llista, hem procedit a posar-nos en contacte amb les diferents entitats a través de correu electrònic, telèfon i missatgeria directa.

Per tal de tenir un registre dels plànols recopilats i facilitar la seva consulta hem creat un catàleg de descripció seguint el model descriptiu de la NODAC, tot i que amb alguns canvis. En total hem incorporat 16 dels 26 descriptors inclosos a la norma, deixant de banda els camps d'Història del productor, Història arxivística, Dades sobre l'ingrés, Informació sobre avaluació, tria i eliminació, Increments, Característiques físiques i requeriments tècnics, Existència i localització dels originals, Existència i localització de reproduccions, Documentació relacionada i Bibliografia; degut a la falta d'informació al respecte. A més, hem incorporat 3 descriptors nous, sent aquests el Número de registre de l'inventari, el qual representa el codi del plànol dins l'inventari; la Custòdia, per tal de saber quina entitat custodia el document; i el Codi de classificació, el qual classifica el document dins el quadre de classificació de l'entitat custodiant. En els annexos d'aquest text hem inclòs la versió simplificada del catàleg, la qual, per raons d'espai, inclou menys camps. La versió completa es troba en format excel. En quant a la titulació dels plànols, hem seguit la denominació exacta enregistrada als inventaris i a les bases de dades de les entitats consultades, a excepció d'aquells casos en què els plànols no estaven descrits o classificats, en què hem sigut nosaltres els encarregats de crear el títol.

De cara a la confecció d'un anàlisi de la documentació més complet, ens hem centrat en la cerca d'informació sobre la producció dels plànols, un front d'investigació molt poc tractat. Per això ens hem valgut de la informació que els mateixos plànols ens donaven sobre el context de creació, així com de la obtinguda d'algunes entitats, com l'Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona, el Departament del Pla de la Ciutat, el PIU (Portal d'Informació Urbanística) i l'IMI (Institut Municipal d'Informàtica); articles relacionats amb algunes publicacions que mencionarem més endavant, al subapartat de Bibliografia; i de converses amb treballadors del sector cartogràfic i arxivístic.⁵

⁵ En Francisco Javier Garcia Subirats, de l'Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona; en Ferran Seijas, Cap del Departament del Pla de la Ciutat; i en Lluís Sanz i Marco, director del Centre de Cartografia Automàtica (1983-1990) i Subdirector de l'IMI (1990-1995).

3. MARC TEÒRIC I NORMATIU

3.1. PARÀMETRES DEL TREBALL

Per tal de definir els paràmetres del treball i dur a terme una recerca rigorosa, cal definir prèviament el concepte de plànol i el seu abast. Per a tal propòsit hem optat per seguir la següent excepció que ofereix el DIEC (Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans):

«1 m. [LC] Representació sobre un pla de la disposició d'una ciutat, d'un edifici, d'un parc, etc [...].»⁶

En aquesta definició no incloem esbossos, mapes parcials, de districte o de barri, sinó que ens centrem només en aquells plànols que són definitius i representen el conjunt de la ciutat. Això deixa fora del criteri de recerca a una gran quantitat de documentació cartogràfica de projectes, croquis, plans parcials, esquemes i ortofotos, bastant comuns en l'Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona i l'Arxiu Central d'Urbanisme i Mobilitat.

Per a la definició de catàleg també ens hem basat en una excepció proporcionada pel DIEC:

«1 m. [FLL] [BB] [FL] Enumeració descriptiva i ordenada de coses agrupades per un nexa comú. [...].»⁷

Com ja hem comentat, a nivell de representació de l'espai, el treball només abasta la ciutat de Barcelona. Tot i això, especialment en el període d'investigació que tractem, la cooperació entre Barcelona i la resta de poblacions circumdants a l'hora de desenvolupar el territori ha sigut fonamental. Aquesta relació ha sigut consolidada amb la creació d'organismes i entitats com la Corporació Metropolitana de Barcelona (CMB), el 1974; la Mancomunitat de Municipis, l'Entitat Metropolitana del Transport (EMT) i l'Entitat Metropolitana dels Serveis Hidràulics i del Tractament dels Residus (EMSHTR), el 1987;

⁶ *Plànol* [en línia]. Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans [consultat: 1 d'abril 2025]. Disponible a internet: <https://dlc.iec.cat/results.asp?txtEntrada=pl%E0nol&operEntrada=0>

⁷ *Catàleg* [en línia]. Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans [consultat: 19 de juny 2025]. Disponible a internet: <https://dlc.iec.cat/Results?EntradaText=cataleg&operEntrada=0>

i l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), el 2011; entre altres. Per tant, al incloure una gran part de la cartografia general de la ciutat les seves zones circumdants, hem considerat pertinent afegir aquesta documentació al catàleg, sempre i quan Barcelona sigui representada com l'element central i rellevant. Tot i això, hem descartat aquells plànols que abasten àrees excessivament grans de territori, com és el cas dels mapes provincials. Això deixaria fora de l'àmbit de recerca molts plànols topogràfics, els quals tendeixen a representar grans espais geogràfics.

3.2. BIBLIOGRAFIA

La bibliografia utilitzada per al desenvolupament d'aquest treball és referent, en gran part, a les Jornades d'Història de la Cartografia de Barcelona. Aquesta iniciativa es va poder dur a terme a través de la col·laboració entre l'Institut Cartogràfic de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, a través de l'Arxiu Històric de la Ciutat, amb l'objectiu de promoure i difondre els estudis sobre la cartografia de Barcelona i crear un espai de debat al respecte. Des del seu inici, el 2010, s'han celebrat fins a cinc jornades, arran de les quals s'han publicat una sèrie de llibres que recullen les intervencions dels ponents.

Gran part dels estudis abasten fins a finals del segle XIX i principis del XX, centrant-se especialment en la Barcelona prèvia al Pla Cerdà de 1859, aportant informació actualitzada sobre els antecedents cartogràfics de la ciutat i ressaltant la importància dels plànols en els àmbits militar i urbanístic. Altres articles ressalten la ciutat des d'una visió més moderna, com és el cas de la doctora Teresa Navas Ferrer, amb la seva ponència, el 2016, sobre la cartografia monumental i els mapes turístics, i com aquests han representat la ciutat al llarg dels últims cent anys.⁸

Amb l'objectiu de facilitar l'anàlisi dels plànols que consultem, també ens hem valgut de títols que desenvolupin els processos d'urbanització de la segona meitat del segle XX. En aquest sentit, *Barcelona: la construcció urbanística d'una capital compacta*,⁹ de l'arquitecte Joan Busquets, no només aporta informació cronològica i detallada de

⁸ Teresa NAVAS FERRER. *Representar la capital. Cartografia monumental i turística de Barcelona 1914-2015*, p. 168-187. A Ramon GRAU, Carme MONTANER (ed.). *Mapes i control del territori a Barcelona. Vuit estudis*.

⁹ Joan BUSQUETS. *Barcelona. La construcció urbanística d'una capital compacta*. Barcelona: Laboratori d'Urbanisme de Barcelona de la Universitat Politècnica de Barcelona i Ajuntament de Barcelona, 2018.

l'evolució urbanística, històrica i institucional de la ciutat, sinó que també detalla els diferents plans i projectes que es van dur a terme al llarg del segle passat per tal de modernitzar-la.

A un nivell més específic tenim títols com *Barcelona pam a pam*,¹⁰ d'Alexandre Cirici Pellicer, i *Barcelona. Anatomia històrica de la ciutat*,¹¹ d'Enric Hernández March, els quals ens mostren la història dels diferents edificis, espais i elements emblemàtics de la ciutat. Finalment, a *Plans i projectes per a Barcelona 1981-1982*,¹² editat per l'Ajuntament de Barcelona, es detallen els projectes i les reformes fetes durant els primers anys de la dècada dels vuitanta, moment en què finalitza la llarga època d'excepcionalitat tant en l'expansió urbana de la ciutat com en la renovació de les seves estructures.

3.3. NORMATIVA

La consolidació d'aquest treball no només ens interessa pel seu valor pràctic, al recopilar i facilitar l'accés a tota una documentació que s'utilitza en disciplines i camps d'investigació molt diversos, sinó que també volem reivindicar el seu valor patrimonial com a testimoni de l'evolució de la ciutat, de la visió dels seus artífexs i de les realitats de les èpoques passades.

En aquest sentit, la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, destaca en el seu article 1r que «és objecte d'aquesta Llei la protecció, la conservació, l'acreciment, la investigació, la difusió i el foment del patrimoni cultural català». A més, «el patrimoni cultural català és integrat per tots els béns mobles o immobles relacionats amb la història i la cultura de Catalunya que per llur valor històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, paleontològic, etnològic, documental, bibliogràfic, científic o tècnic mereixen una protecció i una defensa especials, de manera que puguin ésser

¹⁰ Alexandre CIRICI. *Barcelona pam a pam*. Barcelona: Editorial Teide, S.A., 1992.

¹¹ Enric HERNÁNDEZ MARCH. *Anatomia històrica de la ciutat de Barcelona*. Barcelona: Viena Edicions, 2018.

¹² Oriol BOHIGAS, Albert PUIGDOMÈNECH, Josep ACEBILLO, Jaume GALOFRÉ. *Plans i projectes per a Barcelona 1981-1982*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona 1983.

*gaudits pels ciutadans i puguin ésser transmesos en les millors condicions a les generacions futures».*¹³

Més endavant, en l'article 19, es defineix el concepte de patrimoni documental: «[...] s'entén per document tota expressió en llenguatge oral, escrit, d'imatges o de sons, natural o codificat, recollida en qualsevol mena de suport material, i qualsevol altra expressió gràfica que constitueixi un testimoni de les funcions i les activitats socials de l'home i dels grups humans, amb exclusió de les obres d'investigació o de creació», incloent en aquesta definició que «Els documents produïts o rebuts, en l'exercici de llurs funcions i com a conseqüència de llur activitat política i administrativa, per la Generalitat, pels ens locals i per les entitats autònomes, les empreses públiques i les altres entitats que en depenen».¹⁴

Per tant, la documentació cartogràfica de Barcelona és considerada part íntegra del patrimoni cultural català i, per això, tenim l'obligació de conservar-la i protegir-la.

Per altra banda, també hem de tenir en compte la normativa de la NODAC, la qual utilitzarem com a model per a la descripció dels plànols, i el *Manual d'Arxivística i Gestió Documental*,¹⁵ de l'Associació d'Arxivers de Catalunya, com a element complementari i manual bàsic de tots els aspectes que tractem en el treball.

¹³ Catalunya. Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11.10.1993), p. 2. Disponible a internet: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1993-26497>

¹⁴ Catalunya. Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11.10.1993), p. 8.

¹⁵ Emilia CAPELL GARRIGA, Mariona COROMINAS NOGUERA (coord.) *Manual d'arxivística i gestió documental*. Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya, 2009.

4. L'EVOLUCIÓ CARTOGRÀFICA DE BARCELONA

Els orígens de Barcelona es remunten a principis del segle I aC, amb la fundació sobre el mont Tàber de la colònia Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino. L'assentament, situat entre Baetulo (Badalona) al nord i Tàrraco (Tarragona) al sud, és creat en consonància amb el procés d'expansió cultural i política romanes a la península ibèrica, des de la seva arribada el 213 aC. Amb el temps la població creix, desenvolupant una economia de base agrícola i un petit nucli industrial basat en el vi, el salaó i la tintoreria.¹⁶ Així, a Bàrcino es construeixen muralles, aqüeductes, termes, domus i temples, convertint-se en un centre poblacional suficientment important com per ser representat en alguns mapes de l'antiguitat.

La primera representació cartogràfica de Barcelona data del segle II. Aquesta forma part de l'obra *Geografia*, del geògraf grec Claudi Ptolomeu, on es mostra la ciutat amb el nom de Barkenon en un mapa que mostra la península ibèrica amb els principals assentaments del territori.

Entrant a l'edat mitjana la ciutat creix i es converteix en un dels nuclis més importants de l'est peninsular. Tot i això, durant els primers segles del període no hi ha molta cartografia al respecte. Durant el seu període islàmic, en ser tan breu el control musulmà de la ciutat (717-801) i de les terres al nord del Llobregat, els cartògrafs islàmics alt-medievals no van tenir temps de parar-les atenció, concentrant tot l'interès en el litoral peninsular al sud de Tortosa.¹⁷ Amb la conquesta carolíngia dels territoris del nord català, Barcelona comença a tenir més presència en la cartografia franca i local. Dos exemples són l'esquema itinerari de Ripoll, creat al monestir de Ripoll el segle X, i el mapa de la Mediterrània nord-occidental, atribuït a Guido de Pisa, el 1119. El primer mostra les ciutats del regne visigòtic, abastant tota la península ibèrica, a través d'un esquema geomètric pentagonal. Una de les característiques més diferencials és que les poblacions han sigut representades amb un criteri itinerant, en comptes de geogràfic, ja que sinó les ciutats com Barcelona no serien situades a l'extrem occidental del disseny. El segon exemple representa la Mediterrània i pertany a un còdex que inclou diverses descripcions,

¹⁶ Enric HERNÁNDEZ MARCH, *Anatomia històrica de la ciutat de Barcelona*, p. 13.

¹⁷ Ramon GRAU i Carme MONTANER (ed.), *Mapes i control del territori a Barcelona. Vuit estudis*, p. 23.

cròniques i narracions històriques estretes d'autors com l'Anònim de Ravenna, sant Isidor i Guido de Pisa.

La presència de Barcelona en el mapa d'un escrit destinat a exaltar les glòries pisanes es podria deure a la col·laboració entre la ciutat italiana i el comte Ramón Berenguer III de Barcelona en la conquesta temporal de les illes Balears (1113-1115). L'èxit parcial d'aquella campanya militar faria ressò en Hugues de Saint-Victor, qui mencionaria la ciutat de Barcelona en el seu *Descriptio Mappe Mundi* (1130-1135), el tractat geogràfic més important de la plena edat mitjana. Aquesta menció promouria la representació de la ciutat en alguns dels mapamundis de l'escola anglofrancesa dels segles XIII-XIV.¹⁸

Promoguda per les conquestes de Mallorca (1229-1231) i València (1238), el creixement demogràfic de la ciutat i l'expansió comercial de la Corona d'Aragó amb la resta del Mediterrani, Barcelona es va posicionar cap el segle XIII com un dels ports comercials més importants de la Mediterrània occidental. La seva importància seria evidenciada per les nombroses representacions d'aquesta en obres cartogràfiques de la època, especialment en les cartes portolanes.¹⁹ Un d'aquests exemples és l'atles nàutic del genovès Pietro Vesconte del 1313, qui, uns anys més tard, seria el causant de generalitzar les il·lustracions vexil·lològiques i representacions genèriques de ciutats en els mapes. D'aquesta tradició tenim les cartes fetes per Giovanni da Carignano i Angelino Dulceti, els quals van substituir les armes reials catalanes per l'escut quarterat amb la creu de sant Jordi i les quatre barres.

En aquesta època també hem de situar la Pedra de la plaça de Blat, una de les representacions esquemàtiques de Barcelona més antigues que conservem, prenent la desapareguda plaça del Blat com a nexa i dividint la ciutat en quatre barris: el barri de Sant Pere, el barri del Mar, el barri de Framenors i el barri del Pi. És possible que la pedra fos situada al centre de la plaça, marcant el punt central de la ciutat medieval prèviament a la construcció de la muralla del Raval. Tot i això no està clar si aquesta realment va existir, ja que avui dia només conservem la imatge estreta d'un dibuix modificat del segle XIV.²⁰ Posteriorment comencem a veure les primeres il·lustracions de la ciutat en els

¹⁸ *Ib.*, p. 25-27.

¹⁹ Mapes nàutics amb informació sobre la localització dels ports marítims, possibles perills, les corrents, la fondària, etc.

²⁰ L'historiador Agustí Duran i Sanpere va considerar que els llargs textos escrits en minúscules epigràfiques gòtiques haurien de tenir unes dimensions exageradament grans per tal d'haver sigut inscrites en la pedra de la plaça. Per tant, era més que probable pensar que el disseny que ens ha arribat va ser el fruit de la reelaboració de l'escrivà que enllestia el cens d'armes del 1389. *Ib.*, p. 29.

mapes. Sota la influència de Giotto i els seus deixebles tenim els exemples de les cartes nàutiques atribuïdes a Jaume Bertran i Berenguer Ripoll el 1454 i 1456, amb la representació d'elements com la muntanya de Montjuïc coronada amb la torre de senyals, la desapareguda torre del Farell, la Catedral i la muralla.

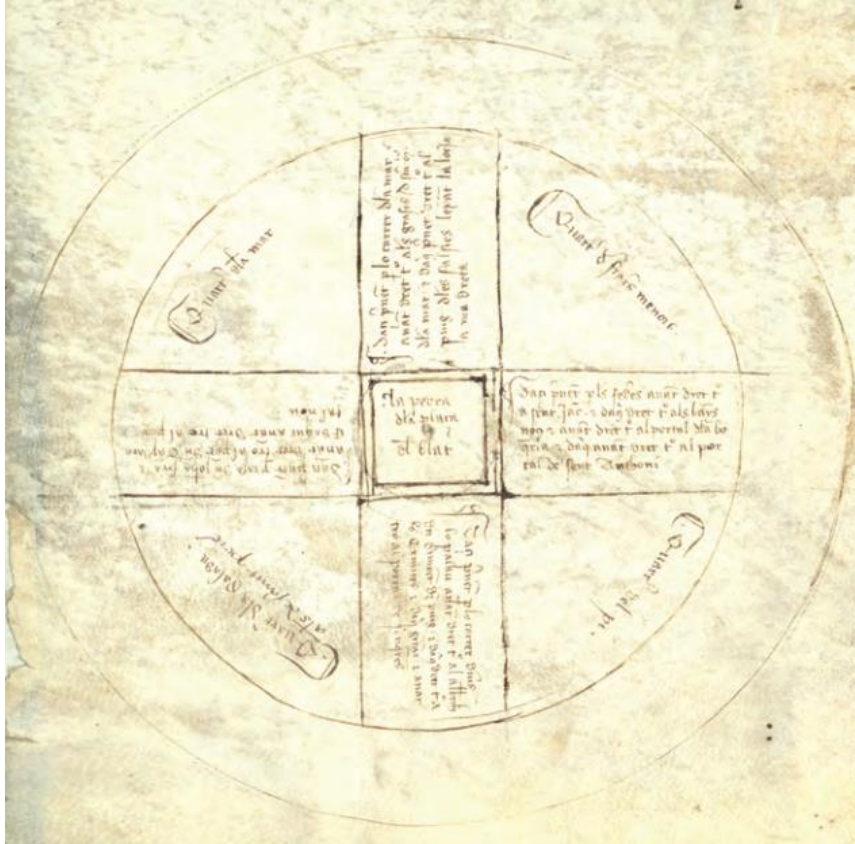

Figura 2. Reproducció baixmedieval de l'esquema que figurava a la pedra de la plaça del Blat (s. XIV). GRAU, Ramon; MONTANER, Carme (ed.). *Mapes i control del territori a Barcelona. Vuit estudis*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Institut Cartogràfic de Catalunya, 2016, p. 29.

A finals del segle XV, amb l'expansió de la influència del Renaixement italià, es canvia la manera de representar les ciutats, generalitzant-se les vistes urbanes en perspectiva enlairada, sense arribar a ser un pla zenital que obligui a la representació precisa dels elements. És en aquest moment quan comencem a veure representacions de Barcelona més detallades, tot i que al llarg del segle XVI els exemples són limitats. En aquest període Barcelona passa a control de la monarquia dels Habsburg, després que la monarquia dels Trastàmara s'extingís i Carles de Gant, com a successor natural, es fes amb la Corona el 1516. Al ser un rei foraster, va portar amb ell tota una cort de servents, consellers i seguidors vinguts del Sacre Imperi i altres parts d'Europa. D'aquests en

destaca Jan Cornelis Vermeyen, qui va pintar el primer conjunt d'imatges de Barcelona en la seva sèrie *La conquesta de Tunis*, campanya realitzada el 1535. Dels seus dibuixos i models se'n farien posteriors representacions com és el cas del tapís *La revista de les tropes* (entre 1548-1554) de Willem de Pannemaker, on es mostra la ciutat vista des de Montjuïc. La influència de l'obra de Vermeyen també seria reflectida a *Ciuitates Orbis Terrarum*, el primer gran atlas imprès de vistes urbanes de la història, publicat el 1572 per Georg Braun i Hogenberg, on trobem una representació de la ciutat molt semblant i des del mateix punt de vista. Altres representacions de la època són el dibuix de la panoràmica de Barcelona vista des del port, fet per Antoon van den Wijngaerde el 1563; i el mapa de les possessions de la Pia Almoïna a l'àrea del Garraf, fet per Nicolau Credença el 1571, on es mostra la ciutat des d'una perspectiva enlairada.

Figura 3. Representació de la ciutat de Barcelona al tapís *La revista de les tropes*, de Willem Pannemaker (entre 1548 i 1554). GRAU, Ramon; MONTANER, Carme (ed.). *Mapes i control del territori a Barcelona. Vuit estudis*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Institut Cartogràfic de Catalunya, 2016, p. 33.

És a partir del segle XVII quan trobem un augment considerable d'obres gràfiques, dibuixos i l'aparició dels primers plànols de la ciutat. Al llarg d'aquest període, Barcelona es troba enmig dels conflictes entre els Habsburg i França i es converteix en el centre de la revolta dels Segadors (1640-1652), sent així una plaça disputada. És en aquest context en què els enginyers militars fan els primers aixecaments planimètrics. En aquest moment la cartografia només es centra en mostrar el perímetre emmurallat i el territori circumdant,

on es disposen les tropes atacants, deixant sense representar la distribució urbana de la ciutat, al ser una cartografia creada específicament per a l'aspecte militar.²¹ Així, el primer plànol de la ciutat neix el 1652, de la mà del capità Andreas Parisius, en la seva representació gràficocronística del setge de Joan Josep d'Àustria. Altres representacions del moment serien el perfil i la planta de Barcelona a l'Atles de Perpinyà, de Sébastien de Pontault, el 1653. En les dècades posteriors, la creació de nous plànols de la ciutat es mantindria constant, destacant la producció feta pels enginyers militars francesos arran de la Guerra dels nous anys (1689-1697), durant els últims anys del segle. En aquest moment es publicarien les primeres mostres de la l'estructura urbana de la ciutat, destacant la Planta de la ciutat de Barcelona, y Montjuic y Moll y Atachos, fet probablement per a l'ús del govern municipal, el 1697.

Figura 4. Representació del setge de Barcelona del 1652, per obra d'Andreas Parisius. GRAU, Ramon; MONTANER, Carme (ed.). *Mapes i control del territori a Barcelona. Vuit estudis*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Institut Cartogràfic de Catalunya, 2016, p. 41.

²¹ Carme MONTANER, Francesc NADAL (ed.). *Aproximacions a la història de la cartografia de Barcelona*, p. 26.

Al igual que en el segle anterior, la producció cartogràfica del segle XVIII està marcada pel conflicte militar amb França i la revolta interna. És per això que els enginyers militars es mantindrien com els principals productors de cartografia de Barcelona durant aquest període i fins a la segona meitat del segle XIX, moment en què els enginyers civils agafen importància.

Durant la guerra de Successió Espanyola (1701-1715) es crea el Cos d'Enginyers Militars, sent aquest utilitzat per la monarquia borbònica per a tasques ofensives, com el setge de Barcelona de 1714; i defensives, com la construcció de la fortalesa de la Ciutadella. A part de les finalitats bèl·liques que defineixen gran part de la producció cartogràfica de la ciutat, també hi ha raons econòmiques, com el coneixement de les rutes de transport, el control de les comunicacions i la recaptació d'impostos; de gestió territorial i política, degut a l'interès per entendre l'estructura administrativa del territori; i per al coneixement científic de la topografia de la zona. És en aquest moment en què la trama urbana comença a ser representada, abandonant la visió exclusivament perimetral amb l'interior buit que va definir els primers plànols de la ciutat.

La Revolució Industrial, iniciada a Anglaterra durant la segona meitat del segle XVIII, porta a la concentració de capital, mà d'obra i recursos a les ciutats. Les conseqüències de la industrialització a Espanya, tot i començar el procés unes dècades més tard, es materialitzen ràpidament. Això es fa patent especialment a Catalunya, al convertir-se en un dels principals centres industrials de la península, i en específic a Barcelona, la qual multiplica la seva població en qüestió d'uns pocs anys. Cap a mitjans del segle XIX la ciutat compta amb més de 200.000 persones, els quals ocupen el mateix espai que els 50.000 habitants de la ciutat durant el segle XVIII i els 20.000-40.000 dels segles anteriors. L'alta densitat de població porta a la generalització de la insalubritat i a la proliferació de malalties i epidèmies. Per això, el 1854 s'autoritza l'enderrocament de les muralles, iniciant-se l'expansió de la ciutat. El 1860 s'autoritza el pla de reforma i eixample de Barcelona, conegut com a Pla Cerdà, en referència al seu arquitecte, Ildefons Cerdà. El Pla expandeix la ciutat sobre el territori que la rodeja, fent frontera al sud amb la muntanya de Montjuïc, al nord amb el riu Besòs, i a l'oest amb la vila de Gràcia, Sant Andreu, Sarrià i altres pobles circumdants. La ciutat extramurs s'estructura en quadrícules bordejades per cruïlles als extrems i amb espai entre elles, facilitant la ventilació, l'entrada de llum i el flux del tràfic. En general, es posa èmfasi en l'espai i la salubritat, les principals preocupacions populars. També es planifica la incorporació de parcs i zones

verdes, i la creació de vies principals que trenquen amb el traçat repetitiu de Pla, com són l'Avinguda Meridiana i l'Avinguda Diagonal. També es creen altres vies importants com l'Avinguda Paral·lel, la Gran Via i el passeig de Sant Joan; i places com la plaça Universitat, la plaça de les Glòries i la plaça d'Espanya, entre d'altres. Amb aquesta expansió la ciutat creix de manera encara més accelerada, arribant al mig milió d'habitants a finals del segle XIX. L'exposició universal de Barcelona de 1888 acaba de sedimentar Barcelona com una ciutat moderna, i l'annexió dels municipis de Gràcia, Sant Martí de Provençals, Sants, Sant Andreu de Palomar, Sant Gervasi de Cassoles i les Corts, el 1897, culmina el procés d'expansió de la ciutat.

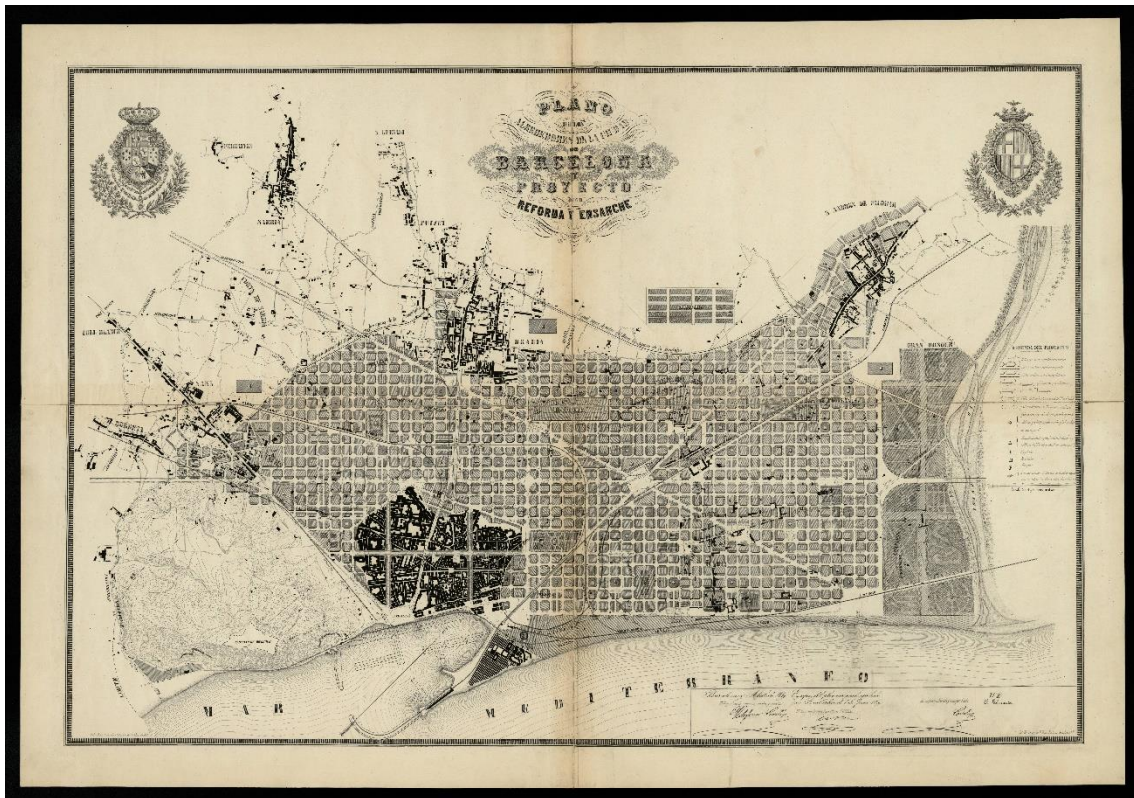

Figura 5. Plan de los alrededores de la ciudad de Barcelona y del proyecto para su mejora y ampliación, de Ildefonso Cerdá (1859). Font: *Historia de Barcelona* [en línia]. Wikipedia [consultat: 20 de juny 2025]. Disponible a internet: https://es.wikipedia.org/wiki/Historia_de_Barcelona#Fin_de_siglo:_inestabilidad_pol%C3%ADtica_y_expansi%C3%B3n_territorial

La gestió d'una ciutat que ha multiplicat el seu territori en tan poc temps implica l'expansió i l'augment de la complexitat de l'entramat administratiu. Això porta a la creació, el 1925, de l'Oficina del Pla de la Ciutat, amb l'objectiu de crear un plànol topogràfic de tot el municipi per a disposar d'una base cartogràfica precisa i detallada de

suport del desenvolupament urbà.²² L'Oficina és encomanda a l'enginyer militar Vicenç Martorell Portas i formada per un grup de membres de la Brigada Topogràfica de l'Exèrcit. Aquesta unitat va ser creada el 1847, com a unitat dins el Cos d'Enginyers de l'Exèrcit, amb la finalitat de formar plànols topogràfics de totes les places i punts forts, incloent zones frontereres, costes, ciutats i altres territoris militars importants.²³ El resultat del treball d'aquest grup d'enginyers són els plànols Martorell. Es tracta d'un conjunt de plànols fets a escala 1:2.000 (28 fulls) i 1:500 (547 fulls), durant els anys 20 i 30, que detallen el traçat de Barcelona fins al seu element més específic. Aquests representen amb precisió la realitat física de la ciutat en el moment en què van ser dibuixats. Són una font d'informació imprescindible per a conèixer la ciutat del segle XX, a més de respondre a la utilitat que va motivar la seva realització: facilitar l'administració quotidiana i la prospecció estratègica.²⁴

Figura 6. Full B1-e, a escala 1:500, dibuixat amb tintes de color sobre paper. 1929 (AMAB). MONTANER, Carme; NADAL, Francesc (ed.). *Aproximacions a la història de la cartografia de Barcelona*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Institut Cartogràfic de Catalunya, 2010, p.136.

²² *Ib.*, p. 131.

²³ Ramon GRAU, Carme MONTANER (ed.). *Estudis sobre la cartografia de Barcelona, del segle XVIII al XXI: Els mapes d'una ciutat en expansió*, p. 163.

²⁴ Carme MONTANER, Francesc NADAL (ed.). *Aproximacions a la història...*, p. 131.

El Pla de la Ciutat, s'ha mantingut fins avui dia com un dels principals organismes encarregats de la producció cartogràfica a nivell municipal, sent productors, durant els anys 90, dels plànols UTM, per tal d'unificar la cartografia de Barcelona amb el format internacional; i els plànols Galtier, durant els anys 70, seguint la quadrícula de fulls definida en els plànols Martorell, però tractant-se únicament d'un aixecament parcel·lari, on també es representa l'edificació, tot i que sense fer cap referència a la topografia.

Al llarg del segle XX, i especialment després de la guerra civil espanyola (1936-1939) Barcelona i la seva àrea metropolitana creixen, arribant als 3 milions d'habitants, el 1975. Durant aquest període el territori es desenvolupa: es construeixen noves línies de metro, s'expandeix el transport i els serveis públics, i la demanda d'habitatge augmenta, resultat de l'arribada d'immigració d'arreu de la península. En aquest context, les exigències de millora dels serveis i la necessitat de revisar la planificació urbanística de la ciutat, al haver crescut massa ràpid i sense la aplicació de les normatives d'edificació i ús del sòl; la cartografia es professionalitza i s'especialitza. Així, es desenvolupen diferents organismes, àrees, departaments i institucions, especialment després de l'època del franquisme (1939-1975), implicades de manera directa o indirecta en la planificació urbana i la creació i edició de plànols.

En aquesta conjuntura, a finals dels anys 70, des de l'Ajuntament es posen les bases per a introduir la informàtica en els serveis municipals. Això va implicar el canvi en els processos de treball. Fins llavors, les tècniques manuals i els processos artesanals a través dels quals es feien els plànols provocava errors en el traçat i endarreriria molt la publicació de nous mapes. La implantació de processos automatitzats i tecnologia digital agilitzava enormement el procés d'edició i assegurava un traçat més precís. El progressiu procés d'implantació, dut a terme entre els anys 1978 i 1987, va permetre agilitzar les tasques, permetent fer en dies o setmanes processos que, de la manera tradicional, arribaven a tardar mesos en assolir-se. Arran d'aquesta implantació es desenvolupen els sistemes de treball actuals, cobrant pes noves institucions, departaments i organismes, com la Direcció de Serveis de Planejament, la Direcció de Projectes Urbans, l'Institut Municipal d'Informàtica, creat el 1990 amb l'objectiu de subministrar tots els serveis de les tecnologies de la informació i comunicació; i l'Institut Cartogràfic de Catalunya, el qual, inaugurat el 1982, és una de les principals institucions productores de plànols topogràfics.

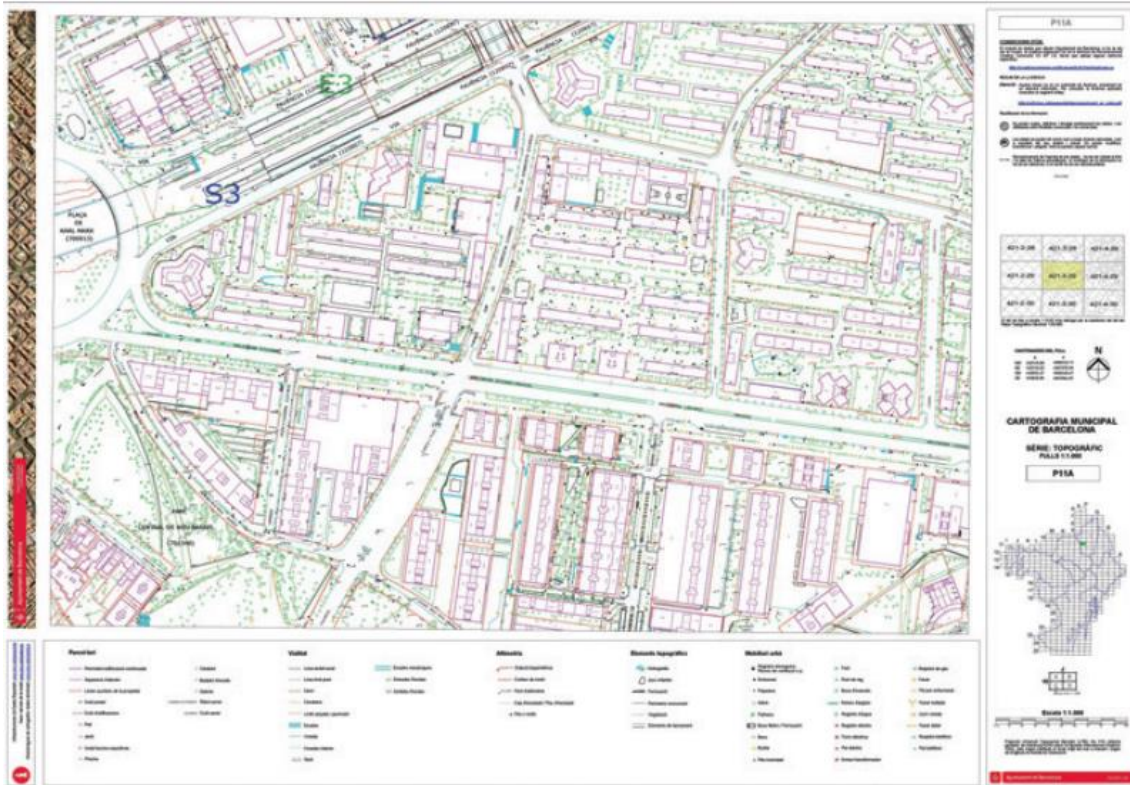

Figura 7. Cartografia municipal de Barcelona. Sèrie Topogràfica. Escala 1:1.000, 2012, full P11A. Editat per l'Ajuntament de Barcelona (IMI). Font: GRAU, Ramon; MONTANER, Carme (ed.). *Estudis sobre la cartografia de Barcelona, del segle XVIII al XXI: Els mapes d'una ciutat en expansió*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Institut Cartogràfic de Catalunya, 2014, p. 199.

5. ELS PLÀNOLS RECOPILOTS

Com hem comentat prèviament, per a la recopilació dels plànols vam contactar amb una trentena d'arxius, departaments i institucions, incloent totes les entitats que formen part de l'Arxiu Municipal de Barcelona i d'altres presumibles de tenir documentació cartogràfica. Després de mesos de consultes ens vam fer amb un total de 301 mapes, custodiats o guardats per 8 entitats diferents. Els resultats de la recerca són els següents:

En quant a l'Arxiu Municipal de Barcelona, vam obtenir respostes mixtes, estant el volum de la documentació a l'Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona i a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, mentre que l'Arxiu Fotogràfic, previsiblement, no en tenia. Dels Arxius Municipals de Districte vam obtenir confirmació de documentació cartogràfica en els casos de l'Arxiu Municipal del Districte de Les Corts, el de Sant Martí i el de Sants-Montjuïc. Un fet curiós és que els dos primers custodiaven molt poca documentació, 8 plànols en total. En canvi, l'Arxiu de Sants-Montjuïc en tenia fins a 25. La resta d'arxius de districte només tenien plànols del seu respectiu districte, edificis, cases, projectes d'obres, parcs, fonts, etc. En quant als arxius centrals, ens hem trobat amb una falta general de documentació cartogràfica. Aquests són un grup de set arxius creats el 2010, amb la publicació del Reglament del Sistema Municipal d'Arxius, una acció que responia a l'augment significatiu de documentació dispersa i sense tractament de l'Ajuntament.²⁵ Els arxius centrals són els següents:

- Arxiu de l'Àrea de Drets Socials, Salut, Cooperació i Comunitat
- Arxiu de l'Àrea de Seguretat, Prevenció i Convivència
- Arxiu de l'Àrea d'Urbanisme i Mobilitat
- Arxiu de l'Institut de Cultura de Barcelona
- Arxiu de l'Institut Municipal d'Hisenda
- Arxiu de l'Institut Municipal de l'Habitatge i Rehabilitació de Barcelona
- Arxiu del Consorci de l'Auditori i l'Orquestra

De tots aquests, només hem trobat certa documentació d'interès a l'Arxiu de l'Àrea d'Urbanisme i Mobilitat, tasca facilitada per ser el lloc on hem estat fent pràctiques durant

²⁵ *Arxiu Centrals. Arxiu Municipal de Barcelona* [en línia]. Ajuntament de Barcelona [consultat: 1 d'abril 2025]. Disponible a internet: <https://ajuntament.barcelona.cat/arxiuunicipal/ca/arxius-centrals-0>

el període de realització d'aquest treball. Dit això, cap dels plànols que hem trobat ens ha valgut per a incorporar-lo al catàleg.

En la resta d'arxius consultats, les troballes han sigut variades. La documentació custodiada per l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona té una restricció de consulta de 100 anys, fet pel qual no hem trobat cap document cartogràfic posterior al 1970.

L'Àrea Metropolitana de Barcelona, en canvi, comptava amb un ampli catàleg de plànols, molts dels quals eren heretats de les institucions que la havien precedit. Especialment la CMB (Corporació Metropolitana de l'Habitatge), present entre el 1974 i el 1987 i responsable de la producció dels mapes relacionats amb el el servei de taxi i RENFE.

El Departament del Pla de la Ciutat és una de les entitats històriques més importants en quant a la producció de plànols de Barcelona. Tot i no ser un arxiu ni custodiar documentació, a la seva oficina es conserven una sèrie de plànols resultat de les seves funcions i activitats al llarg dels anys. La majoria d'aquests plànols pertanyen al període en què el departament formava part de l'IMI (Institut Municipal d'Informàtica), entre el 1995 i el 2023.

L'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya és l'entitat que més plànols custodia de totes les que hem contactat, amb el voltant de 300 registres, dels quals, després de revisar-los, ens hem quedat amb uns 150. Tot i això, és possible que la quantitat real de plànols que tenen al respecte sigui més gran, però per raons de temps no hem pogut consultar tota la documentació que ens hagués agradat. De la inclosa en aquest treball, la majoria de està formada per guies urbanes i turístiques.

Finalment vam consultar el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, el qual custodia els fons professionals de més de 180 arquitectes. Després de posar-nos en contacte amb ells ens van fer saber que tenien plànols generals de Barcelona entre els anys setanta i vuitanta, tot i que sense aportar més informació al respecte. Per la nostra part, vam indagar en la base de dades del seu Arxiu Històric, però no vam trobar cap registre que ens interessés consultar.

Amb aquesta breu introducció als plànols recopilats, a continuació parlarem de manera més extensa sobre les entitats custodiant i la documentació cartogràfica trobada en elles.

5.1. ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE LES CORTS

L'Arxiu Municipal del Districte de Les Corts custodia quatre plànols datats entre el 1986 i el 1991. Aquests són conservats per l'empresa externa Logisdoc Serveis Integrals, S.L.U., degut a la falta d'espai als dipòsits del Districte.

El primer plànol del catàleg, del 1986, mostra la divisió de la ciutat en districtes, sent aquests diferenciats per colors. També inclou altra informació, com les seus dels districtes, la seva numeració i el seu nom, les estacions de metro, les estacions de Renfe, les estacions marítimes, els centres cívics, les estacions de Ferrocarrils de la Generalitat, les estacions de funicular i el recorregut de les línies de FFGG.

En el segon plànol, del 1987, es ressalta el 1r cinturó de ronda de la ciutat. També coneguda com la Ronda del Mig, aquesta va ser concebuda el 1907 per l'arquitecte Léon Jaussely, després de guanyar un concurs que tenia l'objectiu d'harmonitzar i encaixar la trama ortogonal de Barcelona amb els carrers dels pobles del voltant, annexats per la ciutat el 1897. Des de llavors aquesta ronda ha patit diverses modificacions, ampliacions i canvis en la seva ruta, amb múltiples projectes d'obres portats a terme al llarg del segle XX i XXI. En aquest plànol es reflexa l'estat de les planificacions i estudis que s'estaven fent en el seu tram a finals dels anys vuitanta, destacant del seu circuit aquelles parts que estaven obertes, les quals van des de l'inici del passeig de la Zona Franca fins a la plaça d'Ildefons Cerdà i des de prop de l'Avinguda Diagonal fins a la plaça de Lesseps; les que s'estaven estudiant, representades per tot el tram nord des de la plaça de Lesseps i fins a l'actual Rambla de Prim; i les que eren objecte dels projectes a aprovar pel Consell del Ple, representades pel tram que comença a la plaça d'Ildefons Cerdà i acaba a prop de l'Avinguda Diagonal.

En el tercer mapa, del 1985, es ressalten en diferents colors els espais verds i els urbans. En verd fosc es destaquen les zones urbanes verdes, com és la zona de Vallvidrera i els voltants, algunes parts de Montjuïc, el Parc de la Ciutadella, el Parc Güell, el Parc del Guinardó, etc.; en verd clar les zones urbanes sense urbanitzar, com la majoria de Montjuïc i gran part de Collserola; i en vermell els edificis d'interès. La resta del territori urbà de Barcelona adopta un to vermellós més clar.

L'últim mapa, del 1991, mostra la ciutat en blanc i negre, a escala 1:40.000.

Figura 8. Mapa de Barcelona, Les Corts (Districte XIè), del 1987, el qual mostra el 1r cinturó de ronda amb l'estat de construcció dels diferents trams. Arxiu Municipal del Districte de Les Corts. Font: Fotografia pròpia.

5.2. ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE SANT MARTÍ

L'Arxiu Municipal de Districte de Sant Martí, al igual que el de Les Corts, té molt poca documentació. Aquest també custodia quatre plànols, datats entre el 1982 i el 1992. Alguns d'aquests registres són còpies que normalment representen els districtes de Barcelona, tot i que també poden mostrar altres models de distribució de la ciutat; i que són comuns en molts altres arxius del Sistema Municipal d'Arxius. És per això que en el catàleg que hem creat alguns registres poden fer referència al mateix model de plànol, tot i que amb un títol i codi de referència diferents, ja que són custodiats per entitats diferents.

El primer plànol, del 1982, mostra la ciutat dividida en un total de 33 barris, molt lluny dels 73 actuals, organitzats arran de la recent redistribució municipal del 2006. El document també divideix la ciutat en dos colors. El negre és reservat als traços que limiten els barris, mentre que el vermell s'utilitza per delimitar edificis, carrers i camins.

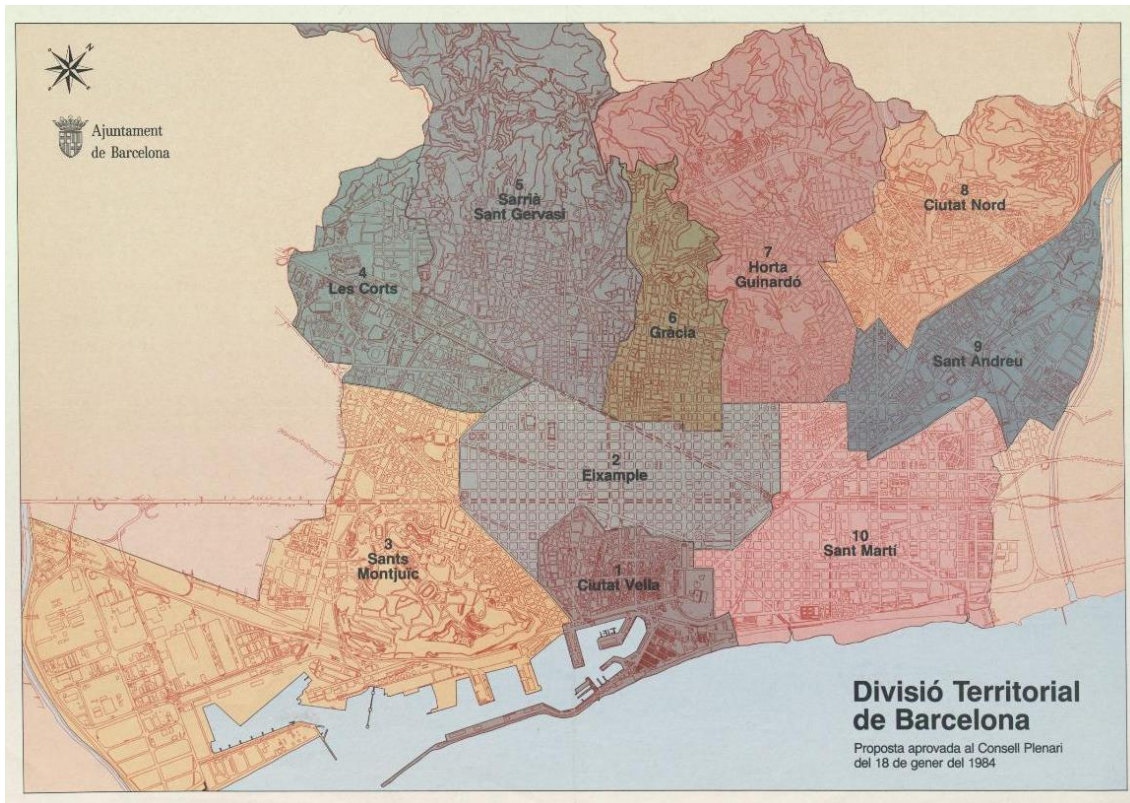

Figura 9. Divisió territorial de BCN. Font: *Catàleg en línia. Arxiu Municipal de Barcelona* [en línia]. Ajuntament de Barcelona [consultat: 16 d'abril 2025]. Disponible a internet: https://catalegarxiuunicipal.bcn.cat/ms-opac/doc?q=14087&start=2&rows=1&sort=msstored_typology%20asc&fq=norm&fv=*&fo=and&fq=no rm&fv=*&fo=and&fq=media&fv=*&fo=and

Del 1984 es conserven dos plànols. Un primer mostra la ciutat en blanc i negre, amb els límits dels districtes ressaltats. L'altre representa la proposta aprovada pel Consell Plenari del 18 de gener de la divisió territorial de la ciutat, en què es disminueix a deu el nombre de districtes. Fins llavors Barcelona havia tingut dotze districtes, originats arran de la reestructuració del 1949. En aquest moment també neix el districte de Ciutat Nord, posteriorment anomenat Nou Barris; escindint-se de Sant Andreu. Aquests canvis es van fer amb l'objectiu de millorar la distribució administrativa de la ciutat, ja que els dotze districtes previs eren molt irregulars en quant a la seva extensió, població i serveis. I és que la majoria tenien una població d'entre 60.000 i 200.000 habitants, mentre que Sant Andreu en tenia més de 400.000.

Un quart plànol mostra la ciutat del 1991, l'any previ a la celebració dels Jocs Olímpics. El mapa ressaltava en vermell la trama urbana, incloent camins i ressaltant les carreteres i les vies d'entrada a la ciutat.

5.3. ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA

L'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona conté una documentació cartogràfica més extensa i variada. La recerca de la documentació es va fer amb el suport d'en Santiago Barjau Rico, un dels seus arxivers i tutor d'aquest treball, qui es va encarregar de revisar la base de dades de l'Arxiu. Això va facilitar el que d'una altra manera hagués sigut una tasca molt més tediosa, degut al gran volum de documentació que gestiona aquest arxiu. Per altra banda, a través del Catàleg en línia que ofereix l'Arxiu Municipal de Barcelona vam identificar alguns registres més que vam afegir a la consulta.

En total, vam trobar fins a 45 plànols, abastant un període que va des del 1970 fins el 2016. Alguns d'aquests són parts d'un conjunt més gran, o sigui, unitats documentals compostes; Aquest és el cas del plànol del terme municipal amb la zonificació de les Ordenances Municipals derivades dels plans parcials aprovats fins el 31 de desembre del 1969. Del 1970, està dividit en quatre fulls, mostrant les zones d'edificació en què es divideix la ciutat i els plans parcial aprovats fins llavors. Un altre exemple és el plànol general del terme de 1973, format per un total de dotze fulls.

Els altres plànols generals que hem trobat són d'un sol full. En aquest sentit, tenim els dels anys 1970, 1974, 1983 i 1985, tots els quals són representants amb color, amb els districtes numerats, les zones verdes diferenciades i els llocs d'interès destacats amb simbologia diversa. De plànols de districtes vam trobar els dels anys 1984 i 1986.

De tots els mapes, hi ha un que no està digitalitzat. Aquest forma part d'un grup de plànols localitzats durant un procés d'inventariatge dut a terme per l'Arxiu. Aquests van ser trobats sense cap tipus d'informació sobre el seu origen, el seu autor o la data de creació, fet pel qual la seva descripció és bastant limitada. Els mapes mostren la ciutat en diferents punts de la història, podent observar l'evolució del traç de la ciutat des de l'època antiga fins avui dia. D'aquest conjunt hem incorporat al catàleg el que representa la ciutat el 1979.²⁶ Al igual que la resta de la colla, es tracta d'un plànol que ressalta els edificis de la ciutat amb un gruixut color negre sobre un fons blanc, sense cap tipus d'informació més que la data en què es basa el traç.

²⁶ Registre 17 al catàleg, amb codi de registre 35470 a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

Figura 10. [Barcelona, evolució històrica de la ciutat: segle XX - 1979]. Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. Font: Fotografia pròpia.

Una gran part de la documentació està formada pels plànols monumentals i turístics pertanyents a la col·lecció de Teresa Navas Ferrer. De la recopilació d'aquests mapes n'ha fet un article, prèviament citat, inclòs a *Mapes i control del territori. Vuit estudis*, en el qual es mostra l'evolució de la representació de la ciutat entre els anys 1915-2015 a través d'aquest tipus de plànols. D'aquests només n'hem agafat els posteriors al 1970, sent al voltant d'una vintena i tots ells datats a partir de finals del segle XX, moment en què el sector turístic de Barcelona augmenta de manera considerable. La representació de la ciutat en aquesta col·lecció es molt variada, havent plànols amb informació sobre les rutes del bus turístic, la xarxa de metro, els principals monuments i edificis notables, els restaurants i els centres de comerç. Com a particularitat, alguns mapes promocionen marques, empreses i llocs concrets. En aquest sentit tenim el plànol de les botigues de l'empresa tèxtil Desigual, el centre de El Corte Inglés, el Circuit d'Art Contemporani, una iniciativa per promocionar els centres culturals contemporanis de la ciutat; l'anunci d'una exposició al Disseny Hub, situat a la plaça de Les Glòries Catalanes i creat el 2014 amb l'objectiu de concentrar diverses institucions de la cultura del disseny de la ciutat; i el tríptic promocional de Les Glòries, un centre comercial inaugurat el 1995 i situat en la

confluència entre la Gran Via de les Corts Catalanes, l'Avinguda Diagonal i l'Avinguda Meridiana.

En aquest sentit, tot i no formar part de la col·lecció, hi ha un altre plànol dedicat a la localització de llibreries radicals, on es poden trobar llibres de política relacionats amb l'anàlisi i la transformació del món.

La resta de documentació està formada per guies urbanes, la xarxa telefònica de la ciutat i la guia de transports municipals del 1980, entre altres. En general, es tracten de plànols bastant comuns en altres institucions com l'Arxiu del Districte de Sants-Montjuïc i l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

Figura 11. Mapa turístic promocional del centre comercial Les Glòries i el recinte del Fòrum de les Cultures, amb informació al revers de la seva oferta i dels mètodes de transport per arribar-hi. 2004. Font: *Catàleg en línia. Arxiu Municipal de Barcelona* [en línia]. Ajuntament de Barcelona [consultat: 10 de maig 2025]. Disponible a internet: https://catalegarxiuunicipal.bcn.cat/ms-opac/doc?q=31769&start=1&rows=1&sort=msstored_typology%20asc&fq=norm&fv=*&fo=and&fq=norm&fv=*&fo=and&fq=media&fv=*&fo=and

5.4. ARXIU MUNICIPAL CONTEMPORANI DE BARCELONA

L'Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona era el principal arxiu recomanat per les diferents institucions amb les que vam contactar per a la recerca de plànols. Tot i això, el volum de documentació trobada va ser més reduïda de l'esperat.

Per a la cerca dels plànols vam comptar amb el suport d'en Xavier Garcia Subirats, tutor del treball i un dels seus arxivers, amb qui vam poder accedir a la base de dades de l'Arxiu i filtrar aquells documents que ens interessava mirar. Tenint en compte que tractem el contingut de l'Arxiu Intermedi a part, el qual no deixa de ser una extensió del Contemporani, en total vam trobar fins a 12 registres datats entre el 1970 i el 2016. Aquest número limitat no deixa de sorprendre, al ser aquest Arxiu el més important en relació amb el tipus de documentació que busquem, junt amb l'ICGC. En aquest sentit també cal tenir en compte que hem descartat gairebé una desena de plànols que per raons del seu abast no complien amb els paràmetres establerts en aquest treball, al representar àrees topogràfiques de caire metropolità i provincial.

Dels registres restants, la gran majoria són plànols generals publicats per l'Ajuntament i plànols guia, amb la informació recurrent dels districtes, serveis com el transport i els hospitals, i altres punts d'interès com edificis emblemàtics i esglésies. Molts d'aquests mapes són bastant comuns en altres arxius que hem consultat, com el plànol general de Barcelona del 1970, el plànol general del 1986 i el plànol guia del 1995, entre altres; podent-se veure en arxius com l'Intermedi, l'Històric i el del Districte de Sants-Montjuïc.

A un nivell més particular ens vam trobar amb la divisió dels barris de Barcelona segons el seu percentatge de zones verdes. Elaborat pel Banc de Dades i Estudis, el mapa incorpora enganxat a cada barri un diagrama de sectors. En la majoria dels casos, el percentatge de zones verdes no supera el 5-10%. Algunes zones on la relació amb el sòl urbanitzat és més equitativa són, per raons òbvies, aquelles properes a Collserola i a Montjuïc. Durant la 2a meitat del segle XX, Barcelona va ser reconeguda per ser una ciutat grisa, en la que el fum de les xemeneies, resultat del procés d'industrialització, i del cotxes, havia enfosquit els edificis. A això també se li sumava la limitada existència d'espais verds, sent, a més, reclosos als límits de la ciutat; sent aquests el parc natural de Collserola i la muntanya de Montjuïc. Algunes excepcions eren el parc Güell, el parc de la Ciutadella i el parc del Guinardó. Com a procés de recuperació de la salut urbana es

portarien a terme projectes i iniciatives de creació d'espais verds i de naturalització dels existents.

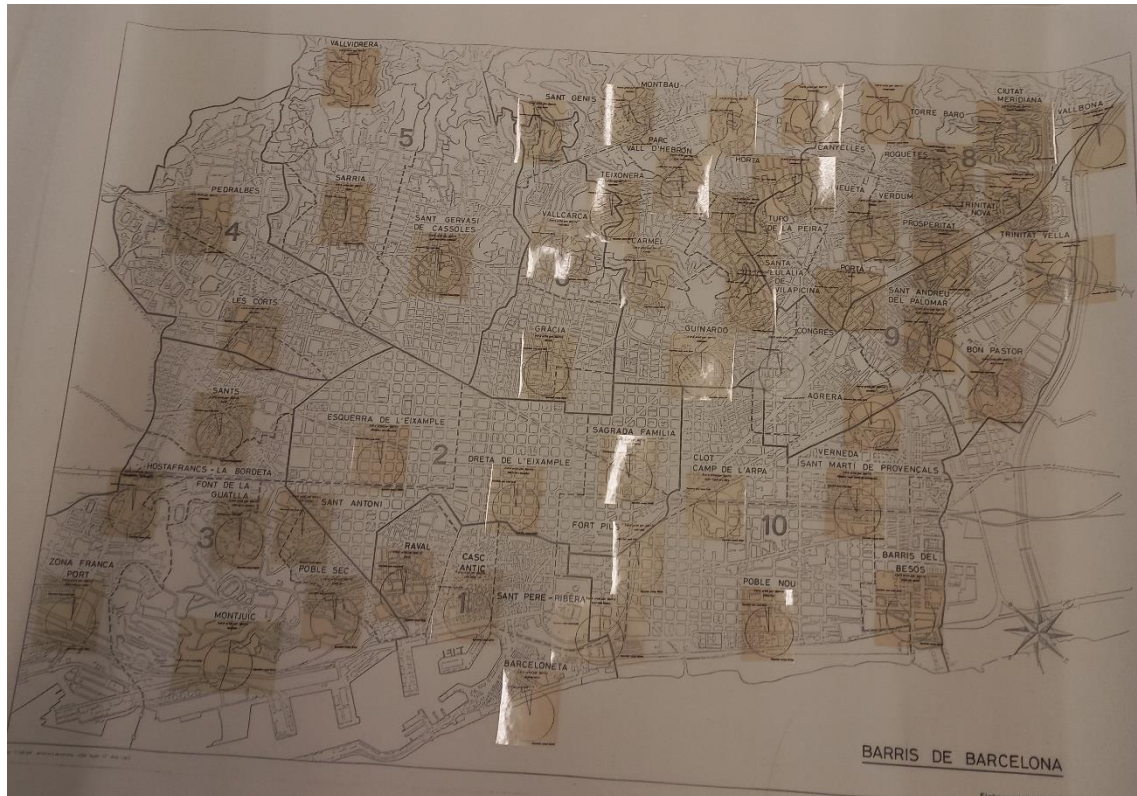

Figura 12. Mapa dels barris de Barcelona amb el seu percentatge de zones verdes. Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona. Font: Fotografia pròpia.

En aquesta conjuntura, tenim un altre plànol, del 1970, on es mostren de manera detallada els diferents tipus d'espais verds distribuïts per la ciutat. Es tracta del Plànol de zones verdes basat en el Pla Comarcal d'Ordenació Urbana de Barcelona del 1953. Aquest seria enfocat a resoldre la demanda d'habitatge de la ciutat arran de les onades d'immigració provinents de la resta d'Espanya, frenar l'especulació immobiliària i harmonitzar la integració urbanística amb la resta de municipis adjacents. Segons el color, es distingeixen les zones de cementiri, bosc, esport, parc forestal, parc urbà, àrea recreativa, protecció de carreteres i aquelles zones verdes pendents d'aprovar.

Relacionat amb el Pla Comarcal, també es conserva el Plano de espacios destinados a edificios públicos. En aquest es mostren, en colors diferents, els espais d'avitallament (abastos), religiosos, culturals, sanitari-beneficis, militars, administratius, de caire divers i els pendents d'aprovació.

Figura 13. Plànol de zones verdes basat en el Pla Comarcal d'Ordenació Urbana de Barcelona del 1953. 1970. Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona. Font: Fotografia pròpia.

Figura 14. Pla d'espais destinats a edificis públics, basat en el Pla Comarcal d'Ordenació Urbana de Barcelona del 1953. 1970. Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona. Font: Fotografia pròpia.

5.5. ARXIU INTERMEDI DE L'AMCB

L'Arxiu Intermedi és una extensió de l'Arxiu Contemporani. Mentre que el segon fa tasques de custòdia de documentació històrica i de conservació permanent, el primer va ser creat per tractar la documentació en procés d'avaluació i mostreig. En total, hem pogut trobar fins a 12 registres que ens interessen, a més d'algun altre mapa que, al no haver registre seu a la base de dades, el mencionarem en aquest text però no al catàleg del treball.

La majoria de la documentació d'aquest dipòsit és formada per plànols generals de l'Ajuntament i plànols guia. Parlem del plànol guia del 1995 i els plànols generals del 1970, 1983, 1985 i 1974. Aquest últim també s'inclou, de manera més detallada, com a unitat documental composta, sent dividit en quatre fulls que mostren una perspectiva més precisa de la ciutat.

Com a novetats, destaquen els plànols guia del 2001, 2009 i 2016. Aquests són dividits en colors segons el districte i mencionen els barris i les parades de metro, entre altres elements. El color sembla cobrar més importància a l'hora de representar la ciutat, al incloure diferent policromia per a definir espais sense edificar, zones en projecte o construcció, zones peatonals, voreres, edificis singulars, zones forestals, límits de barris, límits de districtes, límits de zones d'interès i el límit del port autònom, entre altres. Arribat aquest punt, la ciutat es troba en un període de projecció de nous espais verds, sent-ne exemple la remodelació de la plaça de Les Glòries Catalanes, iniciada el 2013 i prèviament ocupada per una rotonda que unia les principals vies de la ciutat. També destaca l'aposta per la creació de superilles, per tal de concentrar les zones amb altes emissions de CO₂ i millorar la qualitat de l'aire; l'aposta per una ciutat peatonal, la creació de carrils bici, la transformació progressiva d'espais com el 22@ i la promoció de nous espais i serveis públics tals com biblioteques i noves línies de metro i tram.

Dels mapes restants en destaca el fet per la FAVB, la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona, el 1980. Aquesta entitat seria creada durant els anys setanta amb l'objectiu d'unificar i coordinar les diferents associacions veïnals de la ciutat, en el context de l'auge dels moviments d'esquerra, durant els últims anys del franquisme. A través d'aquesta entitat es feien reivindicacions urbanístiques i de serveis, i es posaven en veu les diferents problemàtiques que patien els barris. En aquest cas, el plànol mostra la distribució de la ciutat en els grans barris de la ciutat, en una època on es requeria d'una reestructuració

territorial, la qual arribaria el 1984. D'aquesta Associació també es conserven a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona quatre plànols que mostren la proposta de distribució dels barris i districtes de la ciutat de l'any 1980.

Figura 15. Plànol guia de Barcelona del 2016. Arxiu Intermedi de l'Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona. Font: Fotografia pròpia.

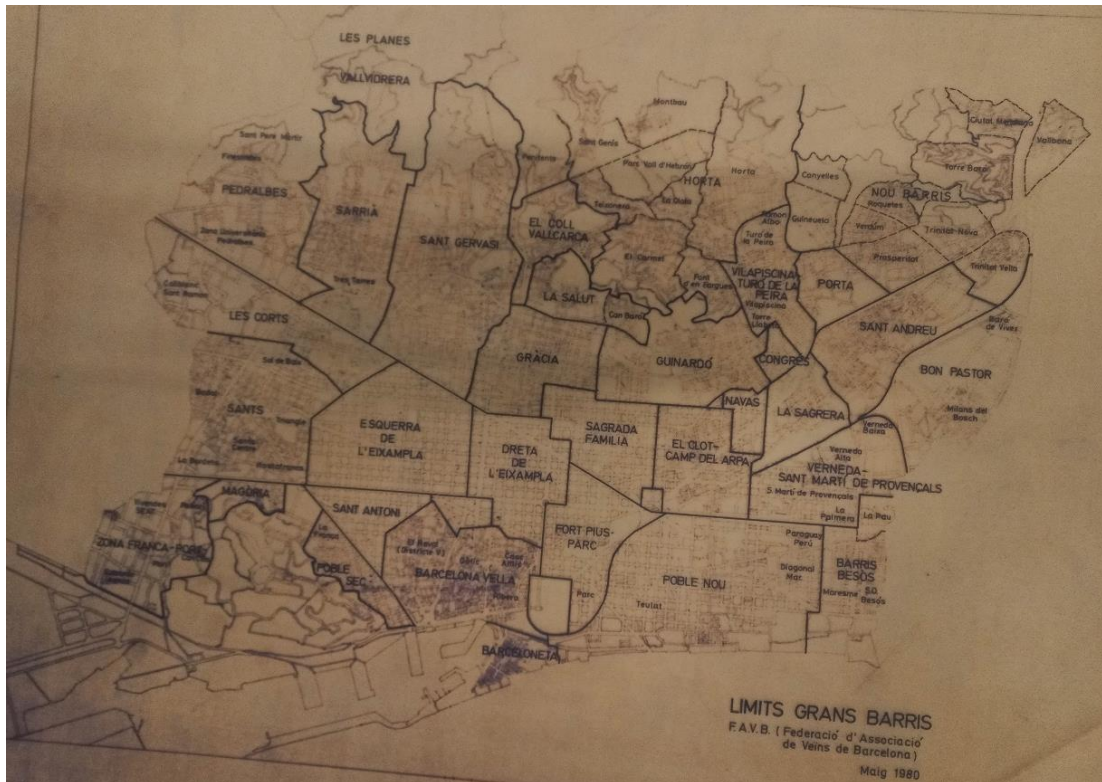

Figura 16. Límits dels grans barris, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona. 1980. Arxiu Intermedi de l'AMCB. Font: Fotografia pròpia.

5.6. ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE SANTS-MONTJUÏC

L'Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc compta amb un total de 25 plànols, un fet que destaca, tenint en compte que la resta d'arxius de districte combinats només tenen 8 plànols, custodiats pels arxius de Les Corts i Sant Martí. Aquest fet diferencial es podria atribuir a la vocació recopiladora d'un dels antics arxivers del districte, qui, per propi compte, els hauria recopilat.

Datats entre els anys 1971-1999, la majoria de documentació està formada per plànols generals i guies urbanes. D'aquests en tenim els dels anys 1983, 1984, 1985, 1986, 1996 i 1999. La majoria, especialment els dels anys vuitanta, es troben repetits en molts dels arxius amb els que hem contactat, com l'Històric, el Contemporani, el del Districte de Sant Martí i l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

En quant a la resta, en primer lloc tenim representacions de les línies de metro dels anys vuitanta i noranta. D'aquests en destaca un del 1987, el qual mostra la ciutat a grans trets des d'una perspectiva picada. En aquest només es mostren els carrers principals amb els grans edificis i monuments d'interès dibuixats, i les línies de metro resseguides i diferenciades per colors. Es tracta d'un plànol promocional d'una campanya institucional de l'Ajuntament de Barcelona feta durant l'alcaldia de Pascual Maragall, en una època en què la ciutat pugnava per ser la candidata per a la celebració des Jocs Olímpics del 1992.

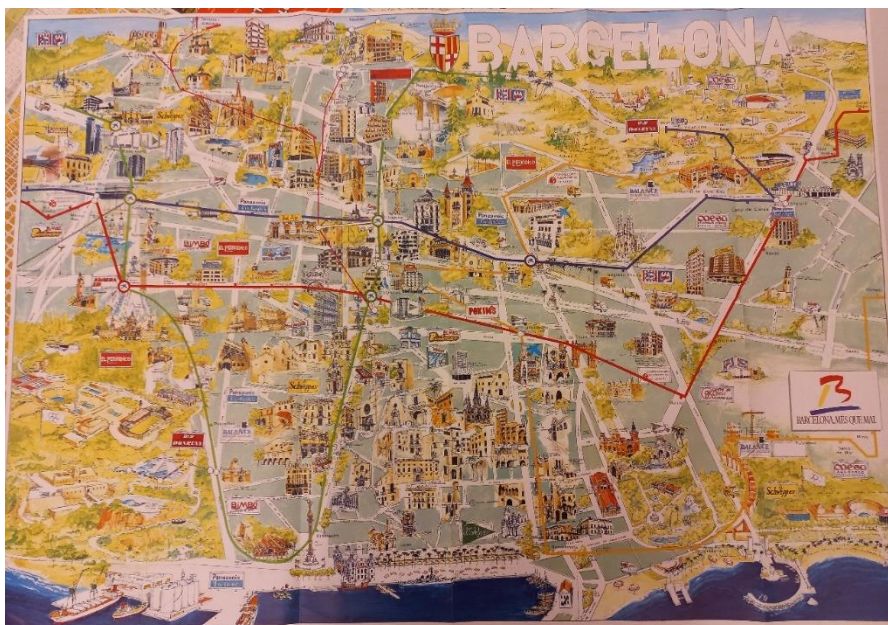

Figura 17. *Barcelona, metro - cultura -- Barcelona : metro - cultural -- Plano a grans trets de la ciutat i sobreposat dibuixos dels punts més destacats de la ciutat, vies més importants i trajecta de les línies de metro.* 1987. Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc. Font: Fotografia pròpia.

Per altra banda, destaquen un parell de mapes més. El primer és un plànol guia de 1975 amb punts d'interès per visitar enumerats i amb una llegenda al costat dret del document. Per altra banda, dividit en colors tenim les entrades i sortides de la ciutat, en vermell; les vies principals, en rosa; els edificis artístics, en marró; els jardins, en verd clar; les muntanyes i zones sense urbanitzar, en verd fosc; i les estacions de metro i de ferrocarril. El segon és un plànol del 1985 en el qual es representen els parcs de Barcelona vigents i enumerats, amb llegenda inclosa al costat dret del document, i aquells que es troben en procés de realització o projecció. D'aquests últims es mencionen el parc de la Casa Groga, el parc de Roquetes, el parc de l'Estació del Nord, el parc de Collserola i el parc del Migdia.

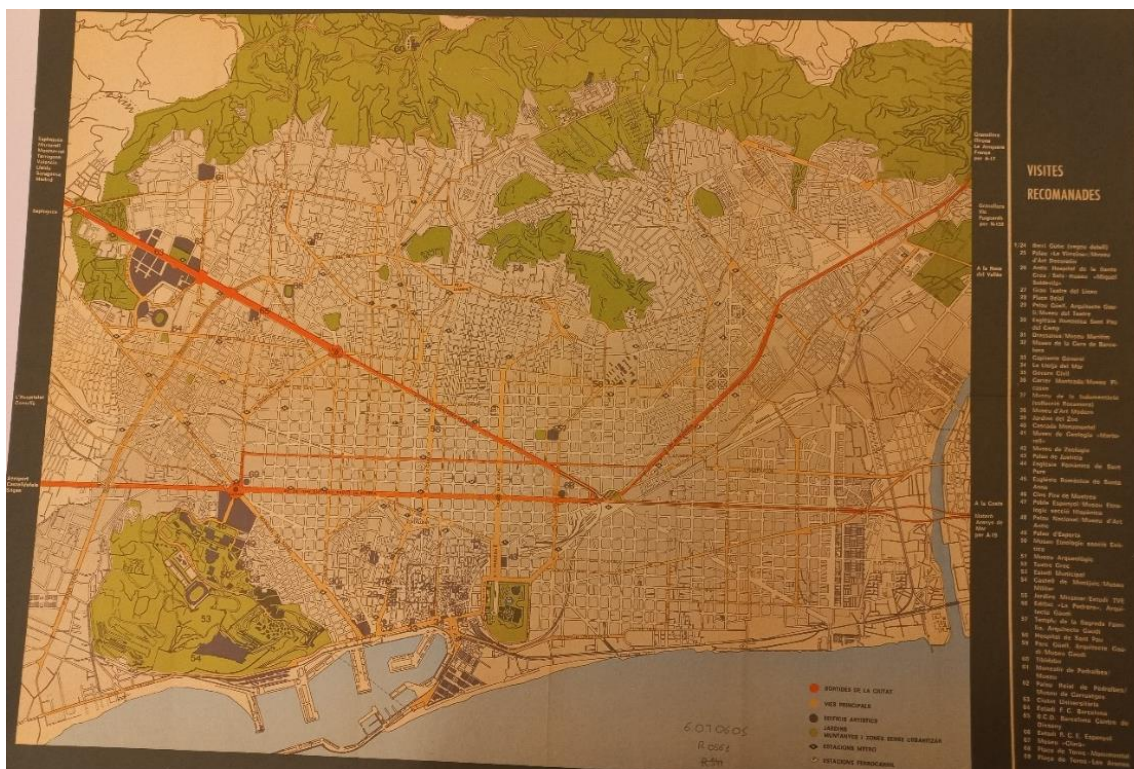

Figura 18. *Visites recomanades -- Barcelona : plano-guia.* -- [D.L. 1979]. 1979. Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc. Font: Fotografia pròpia.

Figura 19. Barcelona - Parcs i jardins -- Els parcs de Barcelona / Ajuntament de Barcelona. 1985. Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc. Font: Fotografia pròpia.

5.7. ARXIU DE L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

L'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) és una entitat fundada el 2011, amb competències d'ordenació del territori, urbanisme, transport i gestió del medi ambient. L'entitat abasta una àrea de gestió que engloba 36 municipis i gairebé tres milions i mig d'habitants. Aquesta va sorgir arran de la unificació de l'Entitat Metropolitana del Transport (EMT), l'Entitat Metropolitana dels Serveis Hidràulics i del Tractament dels Residus (EMSHTR) i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (MMAMB), les quals van ser a la vegada precedides per la Corporació Metropolitana de Barcelona (CMB), dissolta el 1987. L'AMB, com a successora d'aquestes institucions, custòdia una gran quantitat de documentació heretada des dels anys setanta, un fet que també es plasma en la seva varietat de plànols, molts dels quals van ser produïts per la CMB (1974-1987).

Per a la recopilació dels plànols ens vam valdre del buscador del catàleg en línia de la biblioteca de l'AMB,²⁷ del qual en vam extraure uns 50 registres. D'aquests, després de consultar-los, ens vam quedar amb 16. Molts dels plànols que vam revisar, com era previsible en una entitat d'abast metropolitana, representaven àrees de territori molt més extenses del que havíem marcat en els paràmetres del treball. És per això que en aquest cas concret ens vam desfer d'una gran quantitat de registres.

Dels mapes restants, la gran majoria es centren en la projecció del transport públic. En aquest sentit tenim una sèrie de plànols relacionats amb la capacitat del servei de la xarxa de metro entre els anys 1986 i 1991. En aquests es mostren, per àrees representades per cercles, la població servida els anys 1991 i 1996, i els llocs de treball servits el 1986. També tenim la representació del programa d'actuacions d'expansió de la xarxa de metro entre el 2001 i el 2010, en la que es mostren les línies de metro de principis del segle XXI amb les propostes d'expansió i els trams de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya i de RENFE.

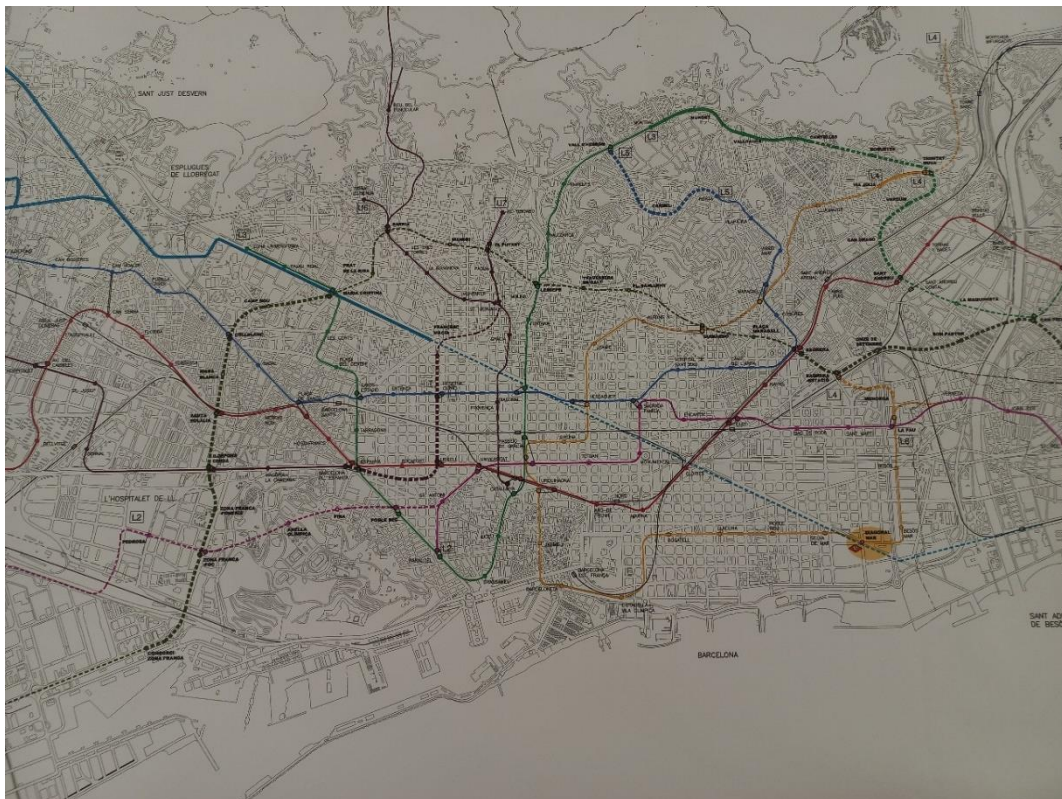

Figura 20. Xarxa de metro programa d'actuacions (P.D.I. 2001-2010). 1999. Àrea Metropolitana de Barcelona. Font: Fotografia pròpia.

²⁷ Catàleg de la biblioteca de l'AMB [en línia]. Àrea Metropolitana de Barcelona [consultat: 22 de juny 2025]. Disponible a internet: <https://www.amb.cat/web/area-metropolitana/serveis-digital/detall/-/serveidigital/cataleg-de-la-biblioteca-de-l-amb/5708644/11692>

Per altra banda, també hem trobat plànols relacionats amb el servei de bus, de taxi i els volums de trànsit. En quant al servei de bus, tenim un exemple del 1990 en què es mostren, en línies vermelles, els carrils bus del moment i, en verd, aquells en estudi. Del servei de taxi tenim la proposta de parades de taxi del 1984 i del 1985, i la ubicació de les parades de taxi del 1982, 1985 i 1990. En aquest cas, molts dels plànols estan conservats en paper vegetal. En quant als volums de trànsit, destaquem les previsions del volum de trànsit de la xarxa bàsica del 1992 i el 2005, amb les principals vies de la ciutat ressaltades i amb numeracions en els diferents trams remarcant l'afluència del tràfic.

Un últim plànol, sobre la Barcelona del 1992, mostra les principals vies de la ciutat destacades junt amb la ciutat vella i algunes zones verdes com Montjuïc.

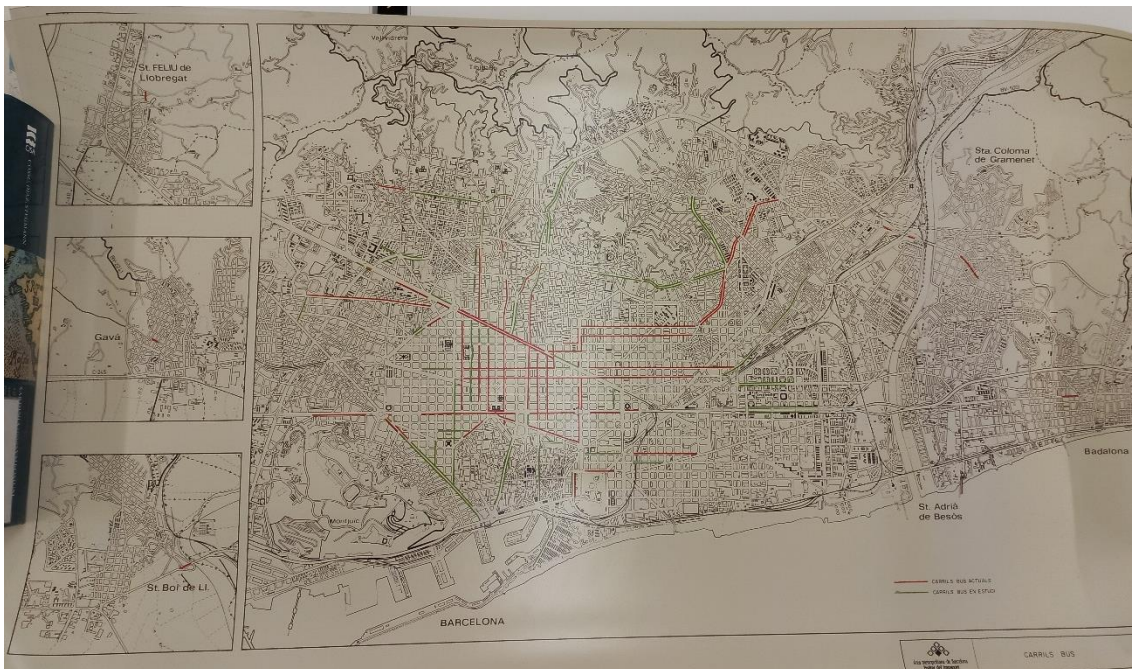

Figura 21. Carrils bus [Material cartogràfic]. 1990. Àrea Metropolitana de Barcelona. En vermell, carrils bus actuals; en verd, carrils bus en estudi. Font: Fotografia pròpia.

5.8. INSTITUT CARTOGRÀFIC I GEOLÒGIC DE CATALUNYA

L'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya és un entitat creada el 2014, arran de la unificació de l'Institut Cartogràfic de Catalunya i l'Institut Geològic de Catalunya. Aquest té competències sobre geodèsia i cartografia, amb tasques que inclouen la prospecció i anàlisi del sòl i el subsòl, entre altres.

D'aquesta entitat en forma part la Cartoteca de Catalunya, encarregada de la recopilació, la coordinació i l'estudi de la documentació cartogràfica; el tractament tècnic d'aquesta, la seva difusió i la seva conservació. Al posar-nos en contacte amb ells, vam rebre una llista filtrada de la seva base de dades formada per uns 300 registres, dels quals, després d'un llarg procés de consultes, en vam descartar la meitat. Això es deu a que, en primer lloc, gran part de la documentació està formada per guies turístiques entre els anys 1980 i 2000. En aquestes es mostren els principals punts turístics de Barcelona, posant èmfasi en la meitat sud de la ciutat, on es troben les obres de Gaudí, el Barri Gòtic, les places de Catalunya i Espanya, Montjuïc, el parc de la Ciutadella, l'Arc de Triomf i els principals carrers comercials. Per això, en aquestes guies només es representa el pla de Barcelona fins a l'altura de la Sagrada Família, deixant sense mostrar els districtes de Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí. I, per tant, al no ser mapes complets de la ciutat, no els hem inclòs al catàleg. En segon lloc, hi havia una gran varietat de tipus de documents, ja que, a part del plànol en paper, també hi havia llibres, tríptics informatius i calendaris, entre altres. Tots aquests també els hem descartat. En tercer lloc, al no haver un portal amb la documentació que volíem consultar digitalitzada, per a la recerca de la documentació hem basat el criteri del filtratge en elements com el títol, l'escala i la data. Al no saber ben bé què consultàvem, ens hem trobat amb molta documentació que no ens ha servit, ja fos perquè representaven només una part de la ciutat o perquè no tenien res a veure amb l'objecte d'estudi.

La documentació que hem integrat al catàleg la podem dividir entre plànols generals/guia i els plànols turístics. En quant als plànols generals i plànols guia de l'Ajuntament, en tenim sobretot entre els anys 70 i 80. En concret, tenim els dels anys 1970, 1974, 1982, 1983, 1985, 1986, 1988, 1989, 1991, 1994 i 2009. En segon lloc, tenim guies turístiques en diferents idiomes, destacant sobretot les de la segona meitat dels anys 80; mostrant normalment els districtes i barris, les principals vies de la ciutat, els punts d'interès turístic i, en alguns casos, les línies de metro. En general, es tracten de representacions

convencionals de la ciutat que ja hem vist en els diversos arxius que hem consultat, a excepció de que, en aquest cas, la cronologia de plànols és més completa, tenint-ne de gairebé tots els anys des del 1970 fins el 2000. En general, a partir del segle XXI, els plànols comencen a escassejar, un tret significatiu present en tots els arxius, el qual probablement es degui a la proliferació de la digitalització i la falta de necessitat de conservar plànols físics.

Figura 22. Plànols guia de la ciutat del 1988 amb punts d'interès destacats. Edicions en neerlandès, català, alemany i castellà. ICGC. Font: Fotografia pròpia.

A un nivell més específic, tenim un plànol de Barcelona dedicat als Jocs Olímpics, en què s'abasta gran part de l'àrea metropolitana de Barcelona i la costa fins a Premià de Mar, i on s'ubiquen els punts en què es van portar a terme les diferents competicions, representats per diferent simbologia segons l'esport. Publicat per el Instituto Geográfico Nacional el 1992, també es mostra la zona de Montjuïc, on es van dur a terme gran part de les proves esportives; les principals carreteres i vies de ferrocarril de la ciutat i els usos del sòl. De tota la documentació que hem consultat per aquest treball relacionada amb el Jocs Olímpics del '92 aquest plànol és el més detallat de tots.

En quant a espais verds, una de les temàtiques més recurrents en els plànols que hem consultat, és el fet per l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona amb col·laboració amb Iberdrola l'any 1999. En aquest s'ubiquen fins a 67 parcs, dividits en parcs històrics, parcs temàtics, parcs urbans i parcs forestals.

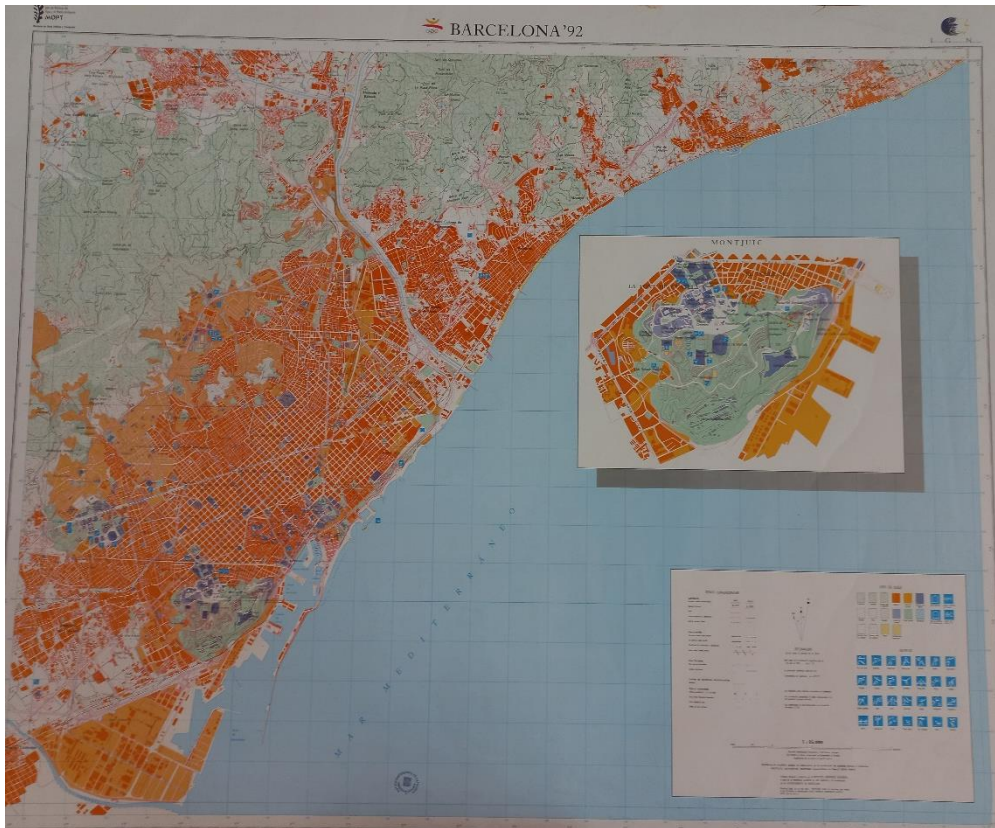

Figura 23. *Barcelona'92*. 1992. Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. Font: Fotografia pròpia.

Figura 24. *Parcs i jardins de Barcelona*. 1999. Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. Font: Fotografia pròpia.

5.9. DEPARTAMENT DEL PLA DE LA CIUTAT

El Pla de la Ciutat és un departament dedicat a la creació dels mapes de la ciutat de Barcelona, l'aixecament de plànols topogràfics i altres tasques d'ordenació i parcel·lació del territori. La seva creació es remunta al 1925, amb el nom d'Oficina del Plano Parcelario. L'enginyer militar Vicenç Martorell i Portas, qui prèviament havia sigut director de la Brigada Topogràfica d'Enginyers de l'exèrcit espanyol, en va ser el primer cap fins a la seva jubilació el 1949. Sota la seva direcció es crearia un dels primers plànols detallats de Barcelona, fets a escala 1:500 (547 fulls) i 1:2.000 (28 fulls), i conservats els originals a l'Arxiu Contemporani. Des de la jubilació de Martorell el 1949 hi ha un buit de bibliografia en relació a la trajectòria del Pla de la Ciutat, sense saber a clarament quina documentació ha produït el departament des de llavors. Entre el 1995 i el 2023 va formar part de l'IMI (Institut Municipal d'Informàtica), sota el qual seguiria publicant plànols, sent posteriorment convertit en un departament de l'Ajuntament.

Durant la nostra visita a la seva oficina vam poder revisar la documentació que tenien a les seves planeres, arribant a trobar un total de 16 plànols datats entre el 1970 i principis del segle XXI. Hem de tenir en compte que el Pla de la Ciutat és un organisme que no custodia plànols, sinó que únicament els produeix. Per tant, les còpies dels documents que tenen guardats a les planeres no estan registrades ni classificades, fet pel qual hi ha diversos camps del catàleg sense informació. Els altres, com el títol i la data, l'hem posat nosaltres mateixos.

En primer lloc tenim documentació bastant ocurrent en la majoria d'arxius consultats. Aquests són els plànols generals publicats per l'Ajuntament, dels quals tenim els de 1970, 1974, 1983, 1985 i 1986.

Del seu període a l'IMI es conserven la majoria de mapes que vam trobar a la seva oficina. Es tracten de plànols relacionats amb les activitats regulars del departament, fet pel qual representen temes molt específics i moltes vegades sense gaire context. En aquest sentit tenim el pla d'actuació municipal entre els anys 1979-1999, un plànol del PECAB (Pla d'Equipament Comercial Alimentari de Barcelona) sense data exacta, un plànol de manteniment i integració del cadastre dels anys 1998 i 2000, les actuacions territorials del 1998 i les propietats municipals del 1999, entre altres.

Un últim plànol està relacionat amb els Jocs Olímpics de Barcelona del 1992. Aquest és una proposta del 1986 del recorregut a fer de la Marató amb el trajecte marcat en vermell. Aquest començaria i acabaria a l'Estadi Olímpic Lluís Companys, passant per la Ronda del Litoral, el parc de la Ciutadella, la Gran Via de Les Corts Catalanes, la Diagonal i la Ciutat Vella, entre altres llocs.

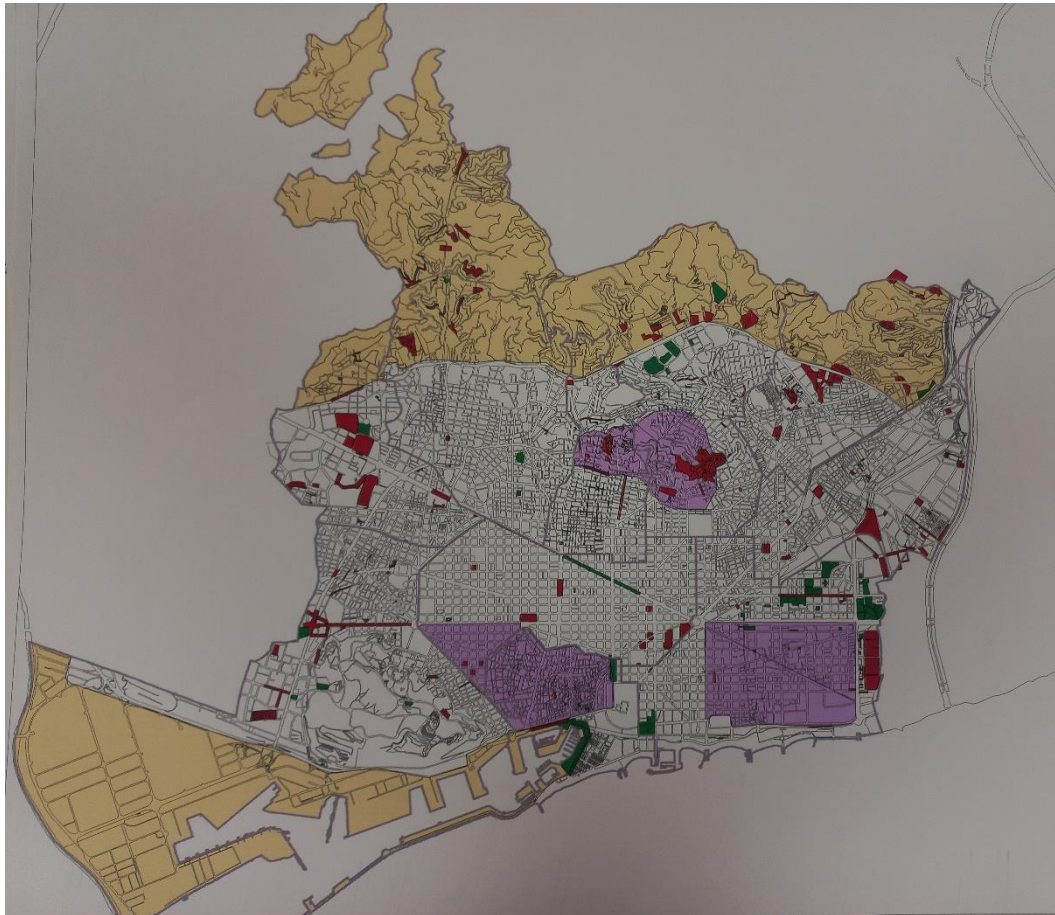

Figura 25. Errors cartogràfics. Àrees consolidades del juny del 1998. 1998. Departament del Pla de la Ciutat. Font: Fotografia pròpia.

Figura 26. Barcelona Olímpica. Proposta de circuit de Marató. 1986. Departament del Pla de la Ciutat. Font: Fotografia pròpia.

5.10. ARXIU DE L'ÀREA D'URBANISME I MOBILITAT

L'Arxiu de l'Àrea d'Urbanisme i Mobilitat és un dels set arxius centrals encarregats de gestionar la documentació semiactiva dels organismes i entitats relacionats amb l'Ajuntament de Barcelona. Concretament, s'encarrega d'ingressar, custodiar, gestionar i fer accessible la documentació²⁸ que arriba de les entitats supeditades a la Gerència d'Àrea d'Urbanisme i Habitatge i la Gerència d'Àrea de Mobilitat, Infraestructures i Serveis Urbans. Com a arxiu central, aquest no custodia permanentment cap tipus de documentació, sinó que actua com a nexse d'unió entre els organismes que la creen i els arxius on acaba dipositada de manera definitiva per a la seva conservació. A diferència de la resta d'arxius centrals, en aquest vam poder fer una cerca més exhaustiva, al haver-hi treballat com a becari durant la realització d'aquest treball. Tot i això, no vam trobar cap plànol que incorporar al catàleg.

²⁸ Reglament del Sistema Municipal d'Arxius, p. 13. Disponible a internet: https://ajuntament.barcelona.cat/arxiuunicipal/sites/default/files/pdfs_interns/reglamentsma.361.pdf

El procés de recerca es va dividir en tres parts. En primer lloc ens vam centrar en revisar els inventaris de plànols que guarden en el seu sistema. Tot i el gran volum de documentació registrada, no vam trobar cap plànol que entrés en els paràmetres especificats prèviament, sent la gran majoria plànols referents a carrers, edificis, barris, districtes i altres divisions de Barcelona. En segon lloc vam revisar les planeres de l'arxiu, incloent aquestes documentació en paper de projectes, fotografies, esbossos i plànols d'edificis. Finalment, vam tenir accés de manera breu al magatzem de les Glòries, situat a sota del centre comercial i gestionat per l'Arxiu. En aquest es troben una sèrie de planeres que vam poder revisar per sobre. Tot i que la majoria de la documentació guardada eren textos, plànols antics i d'altres pendents de tractament, vam poder distingir un plànol de Barcelona sense títol ni data, però per les seves característiques vam deduir que era ben posterior al 1970.

Figura 27. Plànol de Barcelona guardat a les planeres del magatzem del centre comercial de les Glòries.
Font: Fotografia pròpia.

5.11. BCNROC

El Repositori Obert de l'Ajuntament de Barcelona, o BCNROC, és l'eina de transparència utilitzada per l'Ajuntament per posar a disposició dels ciutadans els documents digitals de difusió pública creats per les seves entitats supeditades. El repositori inclou centenars de milers de documents de qualsevol tipologia documental i amb una gran diversitat de continguts i llengües.²⁹ És per això que, tot i el filtratge de la documentació a través de la cerca avançada, hem hagut de revisar diversos milers de registres, dels quals ens hem quedat amb un total de 16 plànols. Les metadades, basades en l'esquema de Dublin Core, inclouen el títol, l'autor, amb la majoria dels plànols atribuïts al Departament d'Arquitectura i Projectes Urbans; la data d'aprovació/creació, la data de publicació, la matèria, la cobertura geogràfica i les condicions d'us, entre altres.³⁰

Tot i que hem incorporat les troballes al catàleg, hem de tenir en compte, en primer lloc, que no sabem on es custodïa aquesta documentació, fet pel qual la única manera de consultar-la és a través del web de BCNROC. En segon lloc, la qualitat de les imatges digitalitzades al repositori és bastant limitada, fet que dificulta la visualització dels plànols i no permet apreciar tots els seus detalls.

Dels plànols trobats, hi ha una gran varietat de representacions. D'una banda s'han utilitzat els models dels plànols generals publicats anualment per l'Ajuntament de Barcelona, per tal de representar actuacions de diferents tipus. En aquest sentit tenim el plànol general del 1974, que ha estat modificat per tal de marcar aquells carrers en què es van dur a terme actuacions. En altres plànols es mostren els trams de clavegueram en què s'han realitzat obres entre els anys 1979-1983, les actuacions del Servei d'Instal·lacions d'Enllumenat entre els anys 1979-1982 i les actuacions del Servei de Projectes Urbans entre els anys 1981-1983.

Per altra banda, tenim plànols incorporats en documents en format pdf, la majoria bastant recents, en què es mostren temes bastant originals i que surten de les representacions que comunament trobem en la cartografia del segle XX. En aquest sentit, hem trobat els patis d'escoles bressol oberts als barris del 2023, l'àmbit de suspensió potestativa prèvia

²⁹ *Qué es. BCNROC. Repositori Obert de Coneixement de l'Ajuntament de Barcelona* [en línia]. Ajuntament de Barcelona [consultat: 2 de juny 2025]. Disponible a internet: <https://ajuntament.barcelona.cat/sedac/es/que-es>

³⁰ Per a més informació es pot consultar el llistat de metadades del repositori: <https://ajuntament.barcelona.cat/sedac/sites/default/files/2023-09/MetadadesBCNROC.pdf>

d'habitatges d'ús turístic del 2019, les franges de protecció contra incendis forestals del 2022 i les intervencions fetes a través del programa Protegim les escoles.

En quant als dos plànols restants, aquests representen l'estat dels estudis per completar la xarxa viària bàsica entre 1981-1988 i les vies existents amb les propostes per a la xarxa viària bàsica.

Figura 28. Obres de clavegueram realitzades entre els anys 1979 i 1983. BCNROC. Font: BCNROC [en línia]. Ajuntament de Barcelona [consultat: 22 de juny 2025]. Disponible a internet: [BCNROC. Repositori Obert de Coneixement de l'Ajuntament de Barcelona: Obres de clavegueram realitzades entre els anys 1979 i 1983](#)

6. SOBRE ELS PRODUCTORS

Una de les problemàtiques que se'ns va presentar a l'hora de plantejar aquest treball va ser la falta de coneixement dels productors dels plànols, el seu context de producció i la seva evolució al llarg dels últims cinquanta anys. Aquest buit d'informació és evidenciat per la gairebé nul·la bibliografia publicada al respecte. La poca informació que trobem fa referència al Pla de la Ciutat, un fet poc sorprenent, tenint en compte que és i ha sigut, des de la seva creació, el principal productor de cartografia de Barcelona. Els articles recuperats, presents en les publicacions de les Jornades d'Història de la cartografia de Barcelona, abasten el període en què l'organisme va estar dirigit per Vicenç Martorell (1925-1949) i el procés d'adopció, per part de l'Ajuntament, de la cartografia digital, durant els anys 70. D'altres entitats productores, com l'IMI, les entitats metropolitananes (CMB, AMB, EMT...) i els departaments i subdivisions de l'Administració municipal, no hi ha pràcticament cap tipus d'informació, més enllà de la que podem trobar en els seus respectius portals web.

Per part nostra, vam entrar en contacte amb el PIU (Portal d'Informació Urbanística), l'IMI, i l'AMCB, en busca d'informació sobre la qüestió. A més, vam parlar amb en Lluís Sanz, director del Centre de Cartografia Automàtica (1983-1990) i Subdirector de l'IMI (1990-1995). De les dues primeres entitats no vam obtenir gaire informació al respecte. En el cas del PIU, vam parlar amb en Jorge López, qui ens va mostrar la documentació que maneaven, incloent el plànol general del 1953, fet pel Pla de la Ciutat; el Pla General Metropolità del 1976, els plànols Martorell i el Pla d'Ordenació Física del 1977, entre altres. En canvi, de l'AMCB vam obtenir alguns registres d'expedients pertanyents al Pla de la Ciutat, entre els anys 20 i 70. La majoria d'aquests estan relacionats amb les funcions i activitats de l'organisme, com la creació de plans parcel·lars, despeses per compra o ús de material, treballs de retolació de carrers i elaboració de reproduccions. Tot i això, no aquesta documentació no ens va permetre treure gaires conclusions. Al final, la majoria de la informació obtinguda del Pla de la Ciutat va sorgir dels articles *El Pla de la Ciutat des de 1925. El plànol, el servei i Vicenç Martorell*³¹ i *Del paper a la pantalla: el pas a*

³¹ Oriol CLOS. *El Pla de la Ciutat des de 1925. El plànol, el servei i Vicenç Martorell*, p. 130-151. A Carme MONTANER, Francesc NADAL (ed.). *Aproximacions a la història de la cartografia de Barcelona*.

*la cartografia digital a l'Ajuntament de Barcelona.*³² També ens vam valdre de la informació obtinguda arran de les converses amb en Ferran Seijas, actual cap del Departament, i en Lluís Sanz, qui va participar en el procés d'implantació de la cartografia digital a l'Ajuntament de Barcelona.

L'Oficina del Pla de la Ciutat és un òrgan nascut el 1925, arran de la necessitat de crear un plànol topogràfic de tot el municipi per a disposar d'una base cartogràfica precisa i detallada de suport del desenvolupament urbà. Després de les successives agregacions dels pobles de l'entorn, iniciades l'any 1897, l'Administració de la ciutat anava adquirint responsabilitats, i es necessitaven nous instruments de gestió de la creixent complexitat urbana. Sota la direcció de Vicenç Martorell, cap de l'Oficina fins el 1949, el conegut com a plànol Martorell, parcel·lat i modelat a escala 1:500 i 1:2.000, seria confeccionat, revisat i actualitzat al llarg del temps, mantenint la seva vigència fins els anys 70, en què es van adoptar les bases UTM (Universal Transverse Mercator). Aquest nou model, basat en un sistema de coordenades universal, va integrar la cartografia catalana a l'estàndard internacional, sent utilitzat fins avui dia. La importància del plànol Martorell resideix en què és una font d'informació imprescindible per a conèixer la ciutat del segle XX, incloent l'evolució dels teixits urbans i la identificació de les traces i els episodis que els han marcat i configurat; a més de respondre a la utilitat que va motivar la seva realització: facilitar l'administració quotidiana i la prospecció estratègica.

En quant a l'evolució de la seva estructura i organització, l'Oficina estava formada per membres de la Brigada Topogràfica de l'Exèrcit. El 1931 es va integrar com a servei permanent en l'organigrama estructurat per les anomenades Agrupacions, integrades dins els *Servicios Municipales de Ingeniería y Arquitectura*.³³ L'organització dels serveis tècnics es va estabilitzar l'any 1939, pràcticament sense variacions fins a la reforma administrativa del primer Ajuntament democràtic, tot i que a partir del 1945, amb la creació de la *Comisión Técnica Especial de Urbanismo*, en els aspectes relacionats amb el planejament urbanístic, el Servei d'Extensió i Reforma va conviure amb estructures

³² Joaquim CALAFÍ RIUS, Lluís SANZ MARCO. *Del paper a la pantalla: el pas a la cartografia digital a l'Ajuntament de Barcelona*, p. 184-199. A Ramon GRAU, Carme MONTANER (ed.). *Estudis sobre la cartografia de Barcelona, del segle XVIII al XXI. Els mapes d'una ciutat en expansió*.

³³ Els *Servicios Municipales de Ingeniería y Arquitectura* s'organitzaven en 4 Agrupacions: *Agrupación de Vialidad*, *Agrupación de Edificios Municipales*, *Agrupación de Servicios Industriales* i *Agrupación de Urbanismo y Valoraciones*. El Servei del Pla de la Ciutat formava part d'aquesta última. Carme MONTANER, Francesc NADAL (ed.). *Aproximacions a la història...*, p. 149.

paral·leles dependents de l'Administració comarcal i metropolitana.³⁴ Durant aquest temps, les tasques del Servei van ser la creació, manteniment i edició de les dues versions del pla de Barcelona (1:500 i 1:2.000). Com a derivats del plànol, també se li atribueixen l'elaboració de mapes de zones per a referenciar els preus del sòl, de qualificació i de zones d'edificació, de posició d'equipaments i serveis, de densitat de població i d'edificis públics de totes les administracions. Per altra banda, s'encarregava de la retolació, numeració i nomenclàtor de la via pública; i la custòdia a l'arxiu dels plànols històrics i dels que anava produint. També tenia assignades tasques de suport a altres organismes de l'estructura administrativa.

Els anys setanta van representar una època de canvis en el Servei. Amb la constitució del primer govern democràtic, el 1979, es porten a terme canvis en l'organització i estructura de l'Administració, i en els processos de treball. En aquest moment, moltes de les actuacions més urgents dels primers governs democràtics recauen sobre barris on la cartografia oficial de la ciutat no ha estat actualitzada. Les etapes del *desarrollismo* havien deixat porcions de la ciutat inconnexes, no únicament en termes d'estructura territorial, sinó també en termes d'informació. L'evolució de la ciutat havia sigut més ràpida que la capacitat del Servei per cartografiar-la. I és que la producció cartogràfica es continuava realitzant amb tècniques manuals i processos artesanals, endarrerint l'actualització del mapa de la ciutat. Per tal d'aportar una solució que abastés homogèniament tot el territori municipal, que lligués la informació cadastral amb la nova topografia urbana i que possibilités de veure la ciutat des de la seva totalitat fins al detall d'una cantonada, es va optar per implantar la cartografia basada en processos digitals i automatitzats. Aquesta transformació, que es portaria a terme entre els anys 1978-1987, va necessitar de la compra de maquinari tecnològic, el qual substituïa les taules de dibuix per pantalles i llistats numèrics; i la contractació de tècnics entesos en aquest àmbit. Això va portar a la introducció del Calma Graphics System, un ordinador que permetia el dibuix precís de cartografia digital, permetent la realització dels primers mapes temàtics de la ciutat, com el de densitat de població per illes. També es van adquirir dues estacions Wild TC1, uns equips de taquimetria, integrables al maquinari Calma Graphics, permetent fer aixecaments topogràfics precisos i en un temps notablement reduït. A través d'aquest maquinari es va poder actualitzar la cartografia perifèrica, permetent l'inici de nous projectes d'urbanització i reestructuració. És en aquest moment, a principis dels anys 80,

³⁴ *Ib.*, p. 140-142.

que s'abandona el model representat pel plànol Martorell i es fa el pas al model UTM de projecció, de caire internacional, realitzant-se els càlculs per transformar les coordenades del primer cap el segon. Un altre de les actuacions que es van fer en aquest temps va ser la modernització de la cartografia cadastral. Durant l'última actualització es va crear el plànol parcel·lari Galtier, entre finals dels anys 60 i principis dels 70, el qual no tenia ni de bon tros el rigor topogràfic que les noves polítiques fiscals municipals requerien.³⁵ El nou mapa havia de ser fonamental per a la planificació i per a l'obtenció de més recursos econòmics a partir de l'actualització de la informació cadastral. Per a tal objectiu es va haver de renovar la tecnologia de treball. La màquina Calma Graphics, referent anteriorment dins del món gràfic, havia quedat obsoleta, sent substituïda pel sistema Calma. A partir dels anys 1987-1988, ja podem dir que la totalitat de la producció del Servei és digital.

En aquest temps, també es publiquen i es posen a l'abast del públic mapes generals de Barcelona gairebé anuals, una tasca facilitada, en gran part, per les millores incorporades al Servei. Aquesta generalització dels plànols de la ciutat permet que empreses i entitats que no formen part de l'estructura de l'Ajuntament creïn les seves representacions de la ciutat, publicant-se guies urbanes com les de l'Editorial Pàmies, molt presents durant els anys 70 i 80. Aquestes, però, cauen en desús durant els anys 90, davant les guies publicades per l'Ajuntament, a través de l'IMI. El Servei del Pla de la Ciutat s'incorpora a aquesta Institució el 1995, del qual en forma part fins el 2023, en què passa a dependre de l'actualment coneguda com a Àrea d'Urbanisme, Acció Climàtica, Mobilitat, Pla de Barris i Serveis Urbans de l'Ajuntament de Barcelona. D'aquest període, en destaca la creació dels plànols guia, de publicació gairebé anual, entre els anys 1995 i 2009. En el nostre catàleg tenim els exemples del 1995, 1999, 2001 i 2009; aportant informació sobre les estacions de metro, RENFE i FFCC de la Generalitat, els hospitals, el tramvia, etc.

Dins l'estructura organitzativa de l'Ajuntament trobem altres organismes que participen en la producció cartogràfica, de manera directa o indirecta. Dins la Gerència d'Àrea d'Urbanisme i Habitatge trobem serveis importants, com la Direcció de Serveis de Planejament, encarregada de la direcció de l'elaboració dels instruments de planejament urbanístic; i la Direcció de Serveis de Projectes Urbans, encarregada de dirigir i coordinar els projectes de transformació de l'espai públic.

³⁵ Ramon GRAU, Carme MONTANER (ed.). *Estudis sobre la cartografia de Barcelona...*, p. 190.

Fora de les dependències de l'Ajuntament tenim l'administració metropolitana, representada per l'AMB. Aquesta entitat elabora i actualitza una base topogràfica del territori metropolità, ofereix serveis web dels seus productes cartogràfics i disposa també d'una xarxa geodèsica dins el seu àmbit d'actuació. De la seva producció, junt amb aquella de les entitats que la precedeixen, en destaquen la Direcció de Serveis d'Ordenació Urbanística i la Direcció de Serveis de Transport, pertanyent aquesta última a la CMB. De la seva producció poc en sabem, més enllà dels canvis administratius ocorreguts al llarg de les últimes dècades: el 1987 es produeix la dissolució de la Corporació i es descentralitzen les activitats, a través de la creació de la EMT, la MMAMB i l'EMSHTR; el 2011, aquests tres organismes es fusionen sota la AMB.

7. CONCLUSIONS

En aquest treball hem volgut aportar una mica més de claredat sobre l'evolució de la producció cartogràfica de Barcelona dels últims 50 anys. Aquesta època ha estat marcada pel canvi de la cartografia tradicional i manual, a la digital i automàtica; la generalització de tot tipus de mapes temàtics; i la configuració d'una administració moderna, eficient i adaptada a les necessitats de la ciutat de Barcelona. És un temps de canvis a nivell administratiu i de dispersió a nivell documental. En aquest context, la nostra tasca ha consistit en recopilar la documentació produïda durant aquest període, per tal de tenir una idea sobre quins plànols es van fer i facilitar la seva consulta; i fer un seguiment de l'evolució dels òrgans de producció, amb l'objectiu d'entendre el context de creació i el perquè dels canvis ocorreguts. Aquesta tasca ens ha portat al contacte amb desenes d'òrgans i entitats, la revisió de centenars de plànols i la selecció d'aquells vàlids per a la creació d'un catàleg; i, per altra banda, la recerca d'informació sobre l'evolució de les institucions de producció cartogràfica.

En quant al catàleg, hem incorporat un total de 301 plànols, custodiats per 8 entitats diferents³⁶ i produïts per una gran varietat d'entitats públiques i privades. En quant als productors, en destaca el Servei del Pla de la Ciutat, com a principal òrgan encarregat de crear la cartografia de Barcelona durant els últims 100 anys (1925-2025), i del qual tenim plànols gairebé anuals des del 1970, fins que comencen a escassejar en els anys 90. Les altes mostres són exemples de tasques dutes a terme pel Servei durant el seu període a l'IMI. Les temàtiques són infinites, destacant, especialment, la representació dels espais verds, els districtes i les línies de metro. És justament a nivell de representació que podem veure l'evolució cartogràfica ocorreguda a partir dels anys 70. Prèviament, a nivell temàtic, els plànols només plasmen la ciutat de manera simple, mostrant, gairebé dissimuladament, alguns punts de rellevància, com les estacions de metro, els hospitals i altres serveis. A partir del pas a la cartografia digital, a través de la col·laboració amb altres organismes, com l'Institut d'Estadística i el Banc de Dades; la necessitat de representar continguts diferents de cara a la planificació de nous espais urbans i serveis;

³⁶ Tot i que són 10 les entitats d'on hem obtingut plànols, només 8 porten a terme tasques de custòdia. El Departament del Pla de la Ciutat només guarda còpies de plànols que ha creat al llarg del temps, però no en porta un registre ni els té classificats; i BCNROC només és un repositori digital, sense cap tasca de conservació ni registre del document físic digitalitzat.

i l'actuació independent d'entitats públiques i privades, com el Patronat del Turisme i l'Editorial Pàmies; obtenim una gran varietat de representacions temàtiques que no ha fet més que augmentar amb els anys.

En quant a l'estudi sobre l'evolució de la producció, aquest ha sigut una tasca més complicada. La falta de bibliografia i, en general, d'informació al respecte, no ha permès aprofundir tot el que ens hagués agradat en la matèria. Tot i això, el contacte amb institucions, organismes i figures del món de la cartografia, ens ha permès fer una breu gènesi de la producció cartogràfica i la seva evolució al llarg dels segles XX i XXI. En aquest sentit, hem pogut comprovar que el Pla de la Ciutat ha sigut l'eix central de la producció cartogràfica de Barcelona, des de la seva creació. La seva importància es va fer patent des del primer moment, amb l'objectiu de crear el primer pla parcel·lari detallat de la ciutat; seguit de la publicació recurrent dels plànols generals a mida 1:10.000 i 1:20.000, i sent el referent de la ciutat a nivell planimètric al llarg del segle XX. Amb un paper secundari, hem fet menció de la resta d'organismes productors de plànols, presents a l'Administració de l'Ajuntament i en l'àmbit metropolità, i dels quals es fa encara més patent la falta d'informació.

Som conscients que aquest treball no mostra la totalitat de la producció cartogràfica entre els anys 1970-2025. Per tal de delimitar l'abast de la recerca ens hem centrat en aquelles institucions més rellevants per al tema en qüestió. Però, durant aquest temps, al haver-se diversificat tant la producció de mapes, especialment en el sector privat, és probable que en altres entitats, com universitats, departaments de l'Administració municipal, institucions nacionals i empreses privades, es conservin en les seves oficines, despatxos, magatzems i dipòsits un volum de documentació que queda pendent de revisar. En aquest sentit, a l'ICGC, després de consultar al voltant de 300 plànols, ens van fer saber que el volum de documentació que gestionaven al respecte era encara més gran. Tot i això, per raons de temps, no la vam poder consultar tota. Per altra banda, explorant el catàleg de la Biblioteca de Catalunya³⁷ vam trobar fins a 400 registres de mapes que coincidien amb els paràmetres establerts en aquest treball. Finalment, per a una recerca més completa també caldria tenir en compte la cartoteca del CRAI (Centre de Recursos per a

³⁷ *Catàleg de la Biblioteca de Catalunya* [en línia]. Biblioteca de Catalunya [consultat: 26 de juny 2025]. Disponible a internet: https://csuc-bc.primo.exlibrisgroup.com/discovery/search?vid=34CSUC_BC:VU1

l'Aprenentatge i la Investigació), de la Universitat de Barcelona,³⁸ i la cartoteca de la Universitat Autònoma de Barcelona,³⁹ entre altres institucions. Tot i això, la creació del catàleg de plànols i la breu cronologia sobre l'evolució de la producció cartogràfica de Barcelona representen un punt de partida per a la confecció de futurs estudis més extensos al respecte.

³⁸ *Cartoteca* [en línia]. Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació. Universitat de Barcelona [consultat: 26 de juny 2025]. Disponible a internet: <https://crai.ub.edu/serveis-i-recursos/patrimoni-bibliografic/cartoteca>

³⁹ *Cartoteca General* [en línia]. Universitat Autònoma de Barcelona [consultat: 26 de juny 2025]. Disponible a internet: <https://www.uab.cat/ca/biblioteques/cartotecageneral>

8. BIBLIOGRAFIA

- BOHIGAS, Oriol; PUIGDOMÈNECH, Albert; ACEBILLO, Josep; GALOFRÉ, Jaume. *Plans i projectes per a Barcelona 1981-1982*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1983. ISBN: 84-500-8343-5.
- BUSQUETS, Joan. *Barcelona. La construcció urbanística d'una capital compacta*. Barcelona: Laboratori d'Urbanisme de Barcelona de la Universitat Politècnica de Barcelona i Ajuntament de Barcelona, 2018. ISBN: 978-84-9156-136-1 i 978-84-9880-717-2.
- CAPELL GARRIGA, Emilia; COROMINAS NOGUERA, Mariona (coord.) *Manual d'arxivística i gestió documental*. Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya, 2009. ISBN: 978-84-922482-9-2.
- CAPEL SÁEZ, Horacio. Nuevas aportaciones a la historia de la cartografía de Barcelona. *Biblio 3w: revista bibliográfica de geografía y ciencias sociales*. 2017, vol. XXII, nº 1194, p. 1-13.
- CIRICI, Alexandre. *Barcelona pam a pam*. Barcelona: Editorial Teide, S.A., 1992. ISBN: 84-307-8187-0.
- GRAU, Ramon; MONTANER, Carme (ed.). *Estudis sobre la cartografia de Barcelona, del segle XVIII al XXI: Els mapes d'una ciutat en expansió*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Institut Cartogràfic de Catalunya, 2014. ISBN: 978-84-9850-603-7 i 978-84-393-9207-1.
- GRAU, Ramon; MONTANER, Carme (ed.). *Mapes i control del territori a Barcelona. Vuit estudis*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Institut Cartogràfic de Catalunya, 2016. ISBN: 978-84-9850-938-0 i 978-84-393-9505-8.

- GRAU, Ramon; MONTANER, Carme (ed.). *Vistes panoràmiques, cartes militars i plànols urbanístics a Barcelona del segle XVI al XIX*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Institut Cartogràfic de Catalunya, 2020. ISBN: 978-84-9156-303-7 i 978-84-18199-73-8.

- HERNÁNDEZ MARCH, Enric. *Anatomia històrica de la ciutat de Barcelona*. Barcelona: Viena Edicions, 2018. ISBN: 978-84-949066-4-0.

- MONTANER, Carme; NADAL, Francesc (ed.). *Aproximacions a la història de la cartografia de Barcelona*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Institut Cartogràfic de Catalunya, 2010. ISBN: 978-84-393-8695-7 i 978-84-393-9207-1.

9. ANNEXOS

9.1. ANNEX 1: ACRÒNIMS

AMCB:	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona
IMI:	Institut Municipal d'Informàtica
BCNROC:	Repositori Obert de Coneixement de l'Ajuntament de Barcelona
SMA:	Sistema Municipal d'Arxius
EMT:	Entitat Metropolitana del Transport
CMB:	Corporació Metropolitana de Barcelona
AMB:	Àrea Metropolitana de Barcelona
FAVB:	Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona
EMSHTR:	Entitat Metropolitana dels Serveis Hidràulics i del Tractament dels Residus
MMAMB:	Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
NODAC:	Norma de Descripció Arxivística de Catalunya
RPUC:	Registre de Planejament Urbanístic de Catalunya
PECAB:	Pla Especial d'Equipament Comercial Alimentari de Barcelona
DIEC:	Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans
ICGC:	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya
UTM:	Universal Transverse Mercator
CRAI:	Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació

9.2. ANNEX 2: LLISTA D'ENTITATS CONSULTADES

En aquest annex s'ha llistat les entitats amb les que s'ha contactat durant el procés de recerca d'aquest treball, per a l'elaboració de l'inventari. També s'ha inclòs el número de plànols de Barcelona trobats a cadascuna.

ENTITAT	PLÀNOLS
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya	-
Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	45
Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	12
Arxiu Intermedi de l'AMCB	12
Arxiu de l'Àrea d'Urbanisme i Mobilitat	0
Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	151
Arxiu General de la Diputació de Barcelona	0
Àrea Metropolitana de Barcelona	16
Arxiu Fotogràfic de Barcelona	0
Arxiu de l'Institut Municipal de l'Habitatge i Rehabilitació de Barcelona	0
Arxiu Històric de Protocols de Barcelona	0
Arxiu Municipal del Districte de Ciutat Vella	0
Arxiu Municipal del Districte de l'Eixample	0
Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	25
Arxiu Municipal del Districte de les Corts	4
Arxiu Municipal del Districte de Sarrià-Sant Gervasi	0
Arxiu Municipal del Districte de Gràcia	0
Arxiu Municipal del Districte d'Horta-Guinardó	0
Arxiu Municipal del Districte de Nou Barris	0
Arxiu Municipal del Districte de Sant Andreu	0
Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí	4
Departament del Pla de la Ciutat	16
BCNROC	16
Arxiu de l'Àrea de Drets Socials, Salut, Cooperació i Comunitat	0
Arxiu de l'Àrea de Seguretat, Prevenció i Convivència	0
Arxiu de l'Institut de Cultura de Barcelona	0
Arxiu del Consorci de l'Auditori i l'Orquestra	0
Arxiu de l'Institut Municipal d'Hisenda	0
Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica de la Generalitat de Catalunya	0
Direcció de Serveis de Projectes Urbans	0
Direcció de Serveis de Planejament	0

9.3. ANNEX 3: CATÀLEG DELS PLÀNOLS

Mostra del catàleg de plànols de Barcelona. El catàleg definitiu, amb tota la informació sobre la documentació recopilada, es troba en un document a part, en format Excel. Per a aquesta mostra, s'ha inclòs la informació més bàsica de cada registre: Número de registre del catàleg, Custòdia, Codi de referència, Títol, Data(es) i Volum i suport.

NÚMERO DE REGISTRE DEL CATÀLEG	CUSTÒDIA	CODI DE REFERÈNCIA	TÍTOL	DATA(ES)	VOLUM I SUPORT
1	Arxiu del Districte de Les Corts	I. MAP/012	Mapa de Districtes (Districtes)	1986	1 plànol (106x160), paper. Escala: 1:10000
2	Arxiu del Districte de Les Corts	I. MAP/013	Mapa de Barcelona, Les Corts (Districte XIè)	1987	1 plànol (40x61), paper. Escala: 1:25000
3	Arxiu del Districte de Les Corts	I. MAP/014	Mapa de Barcelona	1985	1 plànol (107x158), paper. Escala: 1:10000
4	Arxiu del Districte de Les Corts	I. MAP/040	Mapa de Barcelona	1991	1 plànol (29x42), paper. Escala: 1:40000
5	Arxiu del Districte de Sant Martí	Reg. 151-152	Barcelona CCA	1982	2 plànols, paper. Escala: 1:35000
6	Arxiu del Districte de Sant Martí	Reg. 148-150	Plànols muts de Barcelona	1984	6 plànols, paper
7	Arxiu del Districte de Sant Martí	Reg. 156	Divisió territorial de BCN	1984	1 plànol, paper

8	Arxiu del Districte de Sant Martí	Reg. 205-208	Barcelona Mut	1992	4 plànols, paper
9	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	16415	Barcelona. Año 1970	1970	1 plànol 87 x 118,5 cm, paper. Escala: 1:10000
10	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	2512801	[Barcelona. Plànol del terme municipal amb la zonificació de les Ordenances Municipals modificades amb plans parcials fins al 31 de desembre de 1969. Full 1]	1970	1 plànol 84 x 90 cm, paper. Escala: 1:10000
11	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	2512802	[Barcelona. Plànol del terme municipal amb la zonificació de les Ordenances Municipals modificades amb plans parcials fins al 31 de desembre de 1969. Full 2]	1970	1 plànol 84 x 90 cm, paper. Escala:
12	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	2512803	[Barcelona. Plànol del terme municipal amb la zonificació de les Ordenances Municipals modificades amb plans parcials fins al 31 de desembre de 1969. Full 3]	1970	1 plànol 84 x 90 cm, paper. Escala: 1:10000
13	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	2512804	[Barcelona. Plànol del terme municipal amb la zonificació de les Ordenances Municipals modificades amb plans parcials fins al 31 de desembre de 1969. Full 4]	1970	1 plànol 84 x 90 cm, paper. Escala: 1:10000
14	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	21855	Ayuntamiento de Barcelona. Barcelona Año 1974 [Xarxa telefònica de la ciutat]	1974	1 plànol 110 x 185,2 cm, paper. Escala: 1:10000
15	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	25131	Barcelona. Año 1974	1974	1 plànol 82 x 69 cm, paper. Escala: 1:20.000
16	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	34944	[Barcelona. Plànol guia dels transports municipals de Barcelona, 1980]	1980	1 plànol 43 x 70 cm, plegat a 14,5 x 10 cm, paper. Escala: 1 :19.000
17	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	35470	[Barcelona, evolució històrica de la ciutat: segle XX - 1979]	1980	1 plànol 100 x 122 cm, paper
18	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	21822	Límits seccions censals. Subdepartament d'Estadística. Setembre 1980 / Plano de clasificación fiscal de las vías públicas a efectos de los arbitrios de radicación y publicidad. Barcelona junio 1980.	1980	1 plànol 104,6 x 160,5 cm, paper. Escala: 1:10.000

19	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	21843 (1-4)	Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB) [Delimitació dels barris de la ciutat i propostes d'agrupament en districtes]	1980	4 plànols 84,1 x 101,9 cm, paper
20	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	21812	Barcelona. Plànol any 1983.	1983	1 plànol 157,7 x 105,5 cm, paper. Escala: 1:10.000
21	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	14087	Divisió territorial de Barcelona. Proposta aprovada al Consell Plenari del 18 de gener del 1984	1984	1 plànol 42 x 29,5 cm, paper
22	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	21872	Divisió territorial de Barcelona. Proposta aprovada al Consell Plenari del 18 de gener de 1984. [Districtes municipals]	1984	1 plànol 29,7 x 42 cm, paper
23	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	14813	Barcelona. Plànol Any 1985	1985	1 plànol 107,6 x 158,7 cm, paper. Escala: 1:10.000
24	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	34948	[Planejament d'obres de vialitat a Barcelona]	1985	1 plànol, paper. Escala: 1:12.000
25	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	34947	[Planejament d'equipaments a Barcelona: escolars, esportius, centres cívics, casernes de la Guàrdia Urbana...]	1985	1 plànol, paper. Escala: 1:12.000
26	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	16416	Barcelona. Districtes. Any 1986	1986	1 plànol 106,6 x 159,5 cm, paper. Escala: 1: 10.000
27	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	21878	Ajuntament de Barcelona. CCA. Obres en projecte 1986. Obres en projecte. Obres en curs.	1986	1 plànol 83,7 x 111,5 cm, paper. Escala: 1:12.000
28	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	34945	[Barcelona. Plànol guia urbana, districtes, barris, xarxa de metro i de ferrocarril, 1986]	1986	1 plànol 76 x 56 cm, plegat a 19 x 10 cm, paper
29	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	16042	[Barcelona. Plànol Guia Urbana]	1988	2 pànols 55,7 x 76 cm, paper. Escala: Escala gràfica 1000 metres

30	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	21824	Area Metropolitana de Barcelona. 1990	1990	1 plànol 84,7 x 118 cm, paper. Escala: 1:40.000
31	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32151	[Barcelona. Plànol de la ciutat amb indicació dels principals monuments. Editat per El Corte Inglés. 1996]	1996	1 plànol 42 x 59,5 cm, paper
32	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32163	[Barcelona. Plànol de la ciutat amb indicació dels principals monuments i llistat d'hotels. 2001]	2001	1 plànol 49 x 68 cm, paper
33	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	31769	[Barcelona. Mapa turístic de mobilitat i edificis notables. Destaca el centre comercial Les Glòries i el recinte del Fòrum de les Cultures. Al revers, plànol del Metro de Barcelona i informacions sobre el centre comercial Glòries]	2004	1 plànol 38 x 52 cm, paper
34	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	31770	[Barcelona. Plànol de la ruta del Bus Turístic, amb indicació dels principals monuments, eixos comercials, parcs i jardins. Al revers, informacions sobre el servei del Bus Turístic, i el Fòrum de les Cultures. 2004]	2004	1 plànol 33 x 68 cm, paper
35	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32155	[Barcelona. Plànol de la ciutat amb indicació dels principals restaurants. 2010-2015]	2010	1 plànol 42 x 70 cm, paper
36	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32157	[Barcelona. Plànol de les zones comercials de Barcelona. Al revers, textos explicatius en alemany, rus, xinès i japonès]	2010	1 plànol 42 x 69,5 cm, paper
37	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32168	[Barcelona. Plànol de la ciutat en dividida en deu districtes, amb indicació dels principals monuments de cada districte. 2014]	2014	1 plànol 40 x 62 cm, paper
38	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32169	[Barcelona. Plànol turístic de la ciutat amb indicació dels principals monuments, i diversos anuncis. 2014]	2014	1 plànol 42 x 60 cm, paper
39	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32170	[Barcelona. Plànol turístic de la ciutat, amb indicació dels principals monuments, i diversos anuncis. Editat per Ohla Hotel. 2014]	2014	1 plànol 42 x 60 cm, paper
40	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32152	[Barcelona. Plànol turístic amb indicació dels principals monuments i les dues rutes del bus turístic Barcelona City Tour, Grey Line. 2015]	2015	1 plànol 30 x 42 cm, paper

41	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32153	[Barcelona. Plànol turístic amb indicació dels principals monuments. Conté un talonari de descomptes i nombrosos anuncis. Editat per l'Aerobús]	2015	1 plànol 42 x 60 cm, paper
42	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32154	[Barcelona. Plànol de la ciutat i la xarxa de metro. Al revers, descripció de rutes turístiques per Catalunya. 2015]	2015	1 plànol 42 x 40 cm, paper
43	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32158	[Barcelona. Plànol de les rutes del Bus Turístic. Al revers, informacions sobre el servei en diversos idiomes. 2015]	2015	1 plànol 42 x 60 cm, paper
44	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32159	[Barcelona. Plànol de la ciutat amb indicació dels principals monuments i de les botigues de roba de la cadena Desigual. 2015]	2015	1 plànol 21 x 48,5 cm, paper
45	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32160	[Barcelona. Plànol físic de l'àrea metropolitana de Barcelona anunciador d'una exposició al Disseny HUB]	2015	1 plànol 42 x 59,5 cm, paper
46	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32161	[Barcelona. Plànol de la ciutat de Barcelona amb el Circuit d'Art Contemporani. 2015]	2015	1 plànol 42 x 50 cm, paper
47	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32165	[Barcelona. Plànol de la ciutat amb especial èmfasi en la zona del Raval, on s'assenyalen diferents establiments que s'anuncien al revers. 2015]	2015	1 plànol 47 x 65 cm, paper
48	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32166	[Barcelona. Plànol turístic amb indicació dels principals monuments]	2015	1 plànol 41,5 x 61 cm, paper
49	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32167	[Barcelona. Plànol turístic amb indicació dels principals monuments]	2015	1 plànol 42 x 59 cm, paper
50	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32390	Barcelona, Rosa de Foc. Mapa de llibreries radicals de Barcelona	2016	1 plànol 42 x 59,5 cm, paper
51	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	32164	Barcelona City Map	2015	1 plànol

52	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	1643401-1643412	[Barcelona. Plànol general de terme. Any 1973	1973	12 fulls
53	Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	21842	F.C. Metropolità de Barcelona: estudis i noves tècniques del transport	1976-1985	1 plànol
54	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.1257	Barcelona: districtes: plànol general	1970	1 plànol
55	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.2116	Barcelona: plànol general de la divisió en zones de les Juntes Galtier per a la revisió cadastral		1 plànol
56	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.2117	Barcelona: divisió en zones a efectes d'activitats industrials		1 plànol
57	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.0431	Barcelona: plànol general		1 plànol
58	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.1323	Barcelona: plànol de localització d'espais destinats a serveis públics aprovats segons el Pla Comarcal d'Ordenació Urbana de Barcelona	1970	1 plànol
59	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.1321	Barcelona: plànol de localització dels espais destinats a zona verda, aprovats segons el Pla Comarcal d'Ordenació Urbana de Barcelona i els plans parcials	1970	1 plànol
60	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.8769	Barris de Barcelona		1 plànol
61	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.8770	Zones de Manteniment del Verd Urbà		1 plànol, paper vegetal, escala s.e.
62	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.2127	Barcelona: plànol general	1985	1 plànol

63	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.2126	Barcelona: plànol de divisió en districtes	1986	1 plànol
64	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.1229	Barcelona: divisió de la ciutat en districtes		1 plànol
65	Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	R.1232	Barcelona: plànol general	1995	1 plànol
66	Arxiu Intermedi - AMCB	-	Districtes	1970	1 plànol, paper. Escala: 1:10000
67	Arxiu Intermedi - AMCB	-	Dtes i barris. Jocs de 4 u.	1974	4 plànols, paper. Escala: 1:10000
68	Arxiu Intermedi - AMCB	-	Dtes.		1 plànol, paper. Escala: 1:20000
69	Arxiu Intermedi - AMCB	-	BCN. Turístic	1982?	1 plànol, paper. Escala: 1:15000
70	Arxiu Intermedi - AMCB	-	Límits grans barris. FAV	1980	1 plànol, paper
71	Arxiu Intermedi - AMCB	-	Plànol guia BCN	1983	1 plànol, paper. Escala: 1:10000
72	Arxiu Intermedi - AMCB	-	Plànol guia BCN	2001	1 plànol, paper. Escala: 1:10000
73	Arxiu Intermedi - AMCB	-	Plànol guia BCN	2016	1 plànol, paper. Escala: 1:10000

74	Arxiu Intermedi - AMCB	-	Pla General de Barcelona	2016	1 plànol, paper. Escala: 1:10000
75	Arxiu Intermedi - AMCB	-	Barris de Barcelona	2009	1 plànol, paper. Escala: 1:10000
76	Arxiu Intermedi - AMCB	-	Plànol guia	1995	1 plànol, paper. Escala: 1:30000
77	Arxiu Intermedi - AMCB	-	Plànol BCN mut	s/e	1 plànol, paper
78	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0064	Barcelona--Plan General Metropolitano de Ordenacion Urbana de la Entidad Municipal Metropolitana de Barcelona	1976	1 plànol, paper
79	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0164	Ajuntament de Barcelona--Plano ciudad de Barcelona. Patronat de turisme. Turespaña, Secretaria General de Turismo. Geoproyectos S.A	1989	1 plànol, paper
80	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0718	Barcelona - Parcs i jardins -- Els parcs de Barcelona / Ajuntament de Barcelona	1985	1 plànol, paper
81	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0569	Barcelona -- Barcelona : <i>plànol</i> de la ciutat -- Patronat Municipal de Turisme. -- [D.L. 1982]	1982	1 plànol, paper
82	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	1036	Barcelona -- Barcelona : <i>plànol</i> guia de Barcelona separat per districtes -- Ajuntament de Barcelona	1986	1 plànol, paper
83	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	1035	Barcelona -- Barcelona : <i>plànol</i> guia de Barcelona separat per districtes -- Ajuntament de Barcelona	1995	1 plànol, paper
84	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0783	Barcelona -- Barcelona. <i>Planol</i> Guia	1999	1 plànol, paper

85	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0698	Barcelona -- Divisio territorial de Barcelona (Proposta aprovada al Concell Plenari del 18 de gener del 1984) / Ajuntament de Barcelona	1984	1 plànol, paper
86	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	1006	Barcelona -- Pla de Barcelona	1985	1 plànol, paper
87	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	1002	Barcelona -- Plano Barcelona	1985	1 plànol, paper
88	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0922	Barcelona -- <i>Planol</i> de Barcelona	1983	1 plànol, paper
89	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0971	Barcelona -- <i>Plànol</i> guia / Ajuntament de Barcelona, IMI. (color) -- tota la ciutat	1999	1 plànol, paper
90	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0627	Barcelona -- <i>Plànol</i> guia de Barcelona -- IMI	1999	1 plànol, paper
91	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	1034	Barcelona -- <i>Plànol</i> guia de Barcelona separat per districtes	1996	1 plànol, paper
92	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0748	Barcelona, metro - cultura -- Barcelona : metro - cultural -- Plano a grans trets de la ciutat i sobreposat dibuixos dels punts més destacats de la ciutat, vies més importants i trajecta de les línees de metro	1987	1 plànol, paper
93	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0163	Barcelona--Guia olimpica de transports. TMB	1992	1 plànol, paper
94	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0176	Barcelona--Plano Guia Urbana: districtos municipales, division por barrios, plano-llave i red de metros -- Editorial Pamias	1987	1 plànol, paper
95	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0178	Barcelona--Plano guia urbana (Distrito municipal, plano-llave i red de metros) -- Barcelona : Editorial Pamias	1980	1 plànol, paper

96	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0177	Barcelona--Plano guia urbana (Distritos municipales, division por barrios, plano-llave y red metros)/ Barcelona : Editorial Pamiás	1974	1 plànol, paper
97	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0183	Barcelona-- <i>Plànol</i> de Barcelona i els seus districtes -- Cartigol S.A. -- Industria Gráfica Offset Lito, S.A.	1985	1 plànol, paper
98	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0924	Divisió territorial de Barcelona -- plano on es veu la divisió territorial de Barcelona	1983	1 plànol, paper
99	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0572	Guia Urbana Barcelona -- Metro	1971	1 plànol, paper
100	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0571	Guia dels transports ùblics -- Corporacio metropolitana de barcelona	1980	1 plànol, paper
101	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0562	Visitas que se recomiendan -- Barcelona: plano-guia. -- [D.L. 1975]	1975	1 plànol, paper
102	Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc	0561	Visites recomanades -- Barcelona : plano-guia. -- [D.L. 1979]	1979	1 plànol, paper
103	Àrea Metropolitana de Barcelona		Metro. Capacitat de servei	1995	1 plànol : col. ; 112 x 90 cm. Escala 1:25.000
104	Àrea Metropolitana de Barcelona		Carrils bus [Material cartogràfic]	1990	1 plànol ; 43 x 74 cm. Escala 1:25.000
105	Àrea Metropolitana de Barcelona		Metro. Capacitat de servei	1999	1 plànol : il. ; 150 x 62 cm. Escala 1:25.000
106	Àrea Metropolitana de Barcelona		Ubicación parades de taxis Barcelona: divisió en districtes	1982	1 plànol polièster ; 131 x 108 cm. Escala 1:10.000

107	Àrea Metropolitana de Barcelona		Proposta de parades de taxis amb telèfon	1985	1 plànol polièster ; 129 x 99 cm. Escala 1:10.000
108	Àrea Metropolitana de Barcelona		Parades de taxi propuestas en el municipio de Barcelona	1984	1 plànol polièster ; 110 x 88 cm. Escala 1:10.000
109	Àrea Metropolitana de Barcelona		Taxis: Parades i reserves	1985	1 plànol polièster ; 120 x 84 cm. Escala 1:10.000
110	Àrea Metropolitana de Barcelona		Estudio integral de transportes Rectificaciones en zonas 019 46(23), 019 01(01) en 21-9-79	[s.l. : s.n., 1979]	1 plànol polièster ; 119 x 88 cm. Escala 1:10.000
111	Àrea Metropolitana de Barcelona		Xarxa de metro programa d'actuacions (P.D.I. 2001-2010)	1999	1 plànol : col. ; 162 x 62 cm. Escala 1:25.000
112	Àrea Metropolitana de Barcelona		Esquema de la via de Renfe, en la conurbación de Barcelona depresión y enterramiento de las vías y estaciones de Renfe desde la estación de Barcelona - termino hasta el rio Besòs. Material cartogràfic / Projectado : José M ^a Arias	1983	1 plànol ; 56 x 98 cm
113	Àrea Metropolitana de Barcelona		Volum de trànsit previst de la xarxa bàsica del 1992 B-AMB la construcció dels cinturons	1992	1 plànol ; 60 x 84 cm. Escala 1:20000
114	Àrea Metropolitana de Barcelona		Barcelona 92	1992	1 plànol amb paper fotogràfic a color ; 34 x 85 cm
115	Àrea Metropolitana de Barcelona		Barcelona 92	1992	1 plànol polièster ; 111 x 287 cm. Escala 1:10000
116	Àrea Metropolitana de Barcelona		Cercanías Barcelona = Rodalies Barcelona	1989	1 plànol ; 18 x 35 cm
117	Àrea Metropolitana de Barcelona		Barcelona 2005 Previsió de volums de trànsit	2005	1 plànol ; 61 x 89 cm

118	Àrea Metropolitana de Barcelona		Barcelona 2005 Previsió de volums de trànsit amb nova vialitat i gestió de la demanda	2005	1 plànol ; 61 x 89 cm.
119	Departament del Pla de la Ciutat		Plànol general de Barcelona del 1985	1985	1 plànol
120	Departament del Pla de la Ciutat		Plànol general de Barcelona del 1983	1983	1 plànol
121	Departament del Pla de la Ciutat		Plànol general de Barcelona del 1986	1986	1 plànol
122	Departament del Pla de la Ciutat		Propietats municipals	1999	1 plànol
123	Departament del Pla de la Ciutat		Pla d'Actuació Municipal 1979-1999	1979-1999	1 plànol
124	Departament del Pla de la Ciutat		Pla Especial d'Equipament Comercial Alimentari de Barcelona		1 plànol
125	Departament del Pla de la Ciutat		Campanya Barcelona posa't guaoa 1986-1998	1986-1998	1 plànol
126	Departament del Pla de la Ciutat		Manteniment i integració del cadastre	2000	1 plànol
127	Departament del Pla de la Ciutat		Actuacions territorials gaseta municipal	1998	1 plànol
128	Departament del Pla de la Ciutat		Manteniment i integració del cadastre	1998	1 plànol

129	Departament del Pla de la Ciutat		Errors cartogràfics. Àrees consolidades del juny del 1998	1998	1 plànol
130	Departament del Pla de la Ciutat		Errors cadastre gràfic	1998	1 plànol
131	Departament del Pla de la Ciutat		Captura i manteniment de la cartografia	1998	1 plànol
132	Departament del Pla de la Ciutat		Plànol general de Barcelona del 1970	1970	1 plànol
133	Departament del Pla de la Ciutat		Barcelona Olímpica. Proposta de circuit de Marató	1986	1 plànol
134	Departament del Pla de la Ciutat		Plànol general de Barcelona del 1974	1974	1 plànol
135	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10034_1	Barcelona. Plano guia-urbana 1982-83	1982	1 plànol. Escala 1:10 000
136	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10042_1	Transports Municipals de Barcelona. Guia oficial	1983	1 plànol
137	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10043_1	Barcelona. Plano - guia urbana	1983	1 plànol
138	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10045_1	Barcelona : plànol de la ciutat	1983	1 plànol
139	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10046_1	Barcelona	1983	1 plànol

140	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10047_1	Barcelona. Turística	1983	1 plànol
141	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10059_1	Barcelona. Situación de calles y plazas	1984	1 plànol
142	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10060_1	Barcelona a la vista. Guia de la ciudad con sus monumentos y transportes urbanos	1984	1 plànol
143	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10073_1	Barcelona. Distritos postales	1986	1 plànol
144	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10074_1	Barcelona. Plano guia-urbana 1986-87	1986	1 plànol. Escala 1:10 000
145	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10083_1	Barcelona '92. Plànol-guia	1986	1 plànol
146	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10091_1	Barcelona. Situación de calles y plazas lineas de metro y autobuses-hoteles-restaurantes y espectaculos	1986	1 plànol
147	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10093_1	Barcelona	1986	1 plànol. Escala 1:10 000
148	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10095_1	Barcelona. Planos de població. 1987	1987	1 plànol
149	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10098_1	Barcelona. Mapa-guia	1987	1 plànol
150	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10099_1	Barcelona. Distritos postales	1987	1 plànol

151	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10104_1	Barcelona. (Alrededores). Planos de población. 1988	1987	1 plànol. Escala 1:11 400
152	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10105_1	Barcelona. Plano con indice toponímico, nueva red de metros y los distritos postales información turística	1988	1 plànol
153	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10106_1	Barcelona. Plano Guia-Urbana	1988	1 plànol
154	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10107_1	Barcelona. Situación de calles y plazas, líneas de metros y autobuses, hoteles, restaurantes y espectáculos, consulados, museos, bibliotecas y monumentos	1988	1 plànol
155	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10109_1	Barcelona. Deutsche Ausgabe	1988	1 plànol
156	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10110_1	Barcelona. (Edició catalana). Situació de carrers i places, línies de metros i autobusos, hotels, restaurants i espectacles, consulsats, museus, biblioteques i monuments	1988	1 plànol
157	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10125_1	Barcelona. Planos de población. 1988	1988	1 plànol
158	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10126_1	Barcelona ciudad	1988	1 plànol. Escala 1:11 400
159	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10127_1	Barcelona viva	1988	1 plànol. Escala 1:8 000
160	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10128_1	Barcelona. Distritos postales	1988	1 plànol. Escala 1:11 400
161	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10131_1	Barcelona. Planos de población. 1989	1989	1 plànol. Escala 1:11 111

162	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10132_1	Barcelona. Situación de calles y plazas, líneas de metros y autobuses, hoteles, restaurantes y espectáculos, consulados, museos, bibliotecas y monumentos	1989	1 plànol. Escala 1:11 400
163	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10133_1	Barcelona. Edition Français	1989	1 plànol. Escala 1:11 400
164	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10134_1	Barcelona. English edition	1989	1 plànol. Escala 1:11 400
165	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10136_1	Barcelona. Situació de carrer i places, línies de metros i autobusos, hotels, restaurants i espectacles, consulats, museus, biblioteques i monuments. Edició catalana	1989	1 plànol. Escala 1:11 400
166	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10137_1	Barcelona. Edizione Italiana	1989	1 plànol. Escala 1:11 400
167	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10138_1	Barcelona. Deutsche Ausgabe	1989	1 plànol. Escala 1:11 400
168	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10147_1	Barcelona. Guia	1989	1 plànol
169	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10148_1	Barcelona, turística	1989	1 plànol
170	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10153_1	Barcelona	1989	1 plànol. Escala 1:11 400
171	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10157_1	Barcelona. Edició castellana	1990	1 plànol. Escala 1:11 400
172	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10158_1	Barcelona - Edició francesa	1990	1 plànol. Escala 1:11 400

173	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10159_1	Barcelona. Edición inglesa	1990	1 plànol. Escala 1:11 400
174	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10160_1	Barcelona. Edició italiana	1990	1 plànol. Escala 1:11 400
175	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10162_1	Barcelona. Edició alemana	1990	1 plànol. Escala 1:11 400
176	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10163_1	Barcelona. Edició holandesa	1990	1 plànol. Escala 1:11 400
177	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10164_1	Barcelona. Edició en japones	1990	1 plànol. Escala 1:11 400
178	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10165_1	Barcelona. Ciudad	1990	1 plànol. Escala 1:11 400
179	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10167_1	Barcelona. Districtes	1990	1 plànol. Escala 1:10 000
180	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10173_1	Plano Guia Urbana de Barcelona. Codigos postales-codis postals	1990	1 plànol
181	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10180_1	Plano Barcelona viva	1991	1 plànol. Escala 1:8 000
182	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10181_1	Barcelona. Situación de calles y plazas. Lineas de metros y autobuses. Hoteles, restaurantes y espectáculos. Consulados, museos, bibliotecas y monumentos.	1991	1 plànol
183	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10183_1	Barcelona ciudad	1991	1 plànol. Escala 1:11 400

184	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10186_1	Barcelona (districtes)	1991	1 plànol. Escala 1:10 000
185	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10187_1	Barcelona espacios urbanos 1981-1991	1991	1 plànol
186	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10189_1	Barcelona, edició catalana. Situació ³ de carrers i places, línies de metro i autobusos, hotels, restaurants i espectacles, consulats, museos, biblioteques i monuments	1991	1 plànol
187	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10195_1	Guia d'aparcaments. Viari Bàsic de Barcelona i Àrea Metropolitana	1991	1 plànol
188	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10196_1	Barcelona y cinturón	1992	1 plànol
189	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10209_1	Barcelona (edición española). Situación de calles y plazas-líneas de metros- restaurantes y espectáculos- consulados- museos- bibliotecas y monumentos	1992	1 plànol. Escala 1:11 400
190	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10218_1	Barcelona. Distritos postales	1992	1 plànol. Escala 1:11 400
191	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10220_1	Barcelona. City map	1992	1 plànol. Escala 1:26 000
192	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10223_1	Mapa oficial de Barcelona 92 (Renfe)	1992	1 plànol
193	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10224_1	Barcelona [Xarxa de Metro] (Pizza del Arte)	1992	1 plànol
194	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10225_1	Guia Metro (Barcelona)	1992	1 plànol

195	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10226_1	Barcelona - 92 plano guia	1992	1 plànol
196	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10229_1	Guia urbana de Barcelona "edició en català"	1992	1 plànol
197	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10231_1	Barcelona: Plano guia urbana	1993	1 plànol
198	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10234_1	Barcelona. Plano guia urbana, codigos postales	1993	1 plànol
199	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10237_1	Barcelona Hotels (Plànol Urbà)	1993	1 plànol
200	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10243_1	Guia d'Autobusos Urbans de Barcelona	1993	1 plànol
201	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10247_1	Barcelona turística	1993	1 plànol
202	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10248_1	Barcelona. Plano llave guia urbana	1993	1 plànol
203	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10249_1	Barcelona. Guia urbana	1993	1 plànol
204	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	10250_1	Barcelona (Hotels)	1994	1 plànol
205	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	1208_1	Barcelona: plano-guia urbana	1986	1 plànol

206	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	16842_1	Barcelona ciudad: [mapa turístic]. - 3a ed.	1988	1 plànol. Escala 1:11 400
207	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	17375_1	Parcs i jardins de Barcelona	1999	1 plànol
208	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	18408_1	Fira de Barcelona 2005: plano ciudad, informació de interés = city map, useful information	2000	1 plànol
209	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	18463_1	Barcelona city map 2005\2006	2005	1 plànol
210	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	20751_1	Fira de Barcelona 2006: plano ciudad, informació de interés = city map, useful information	2001	1 plànol
211	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	21217_1	Guia de la mobilitat: Àrea de Barcelona: Metro i ferrocarril (El Periódico)	2004	1 plànol
212	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	22782_1	Barcelona: plano guia urbana: distritos municipales, división por barrios		1 plànol
213	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	22783_1	Barcelona: distritos postales de 1984	1983	1 plànol. Escala 1:10 500
214	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	2282_1	Barcelona: plano guia urbana	1979	1 plànol
215	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	23205_1	Barcelona: official map	2008	1 plànol. Escala 1:18 000
216	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	2632_1	Barcelona (plano)	1986	1 plànol

217	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	27649_1	Plano de Barcelona	1974	1 plànol. Escala 1:11 500 aprox
218	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	27747_1	Plano Telstar de Barcelona y cinturón	1980	1 plànol. Escala 1:12 500 aprox
219	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	27748_1	Barcelona	1985	1 plànol. Escala 1:10 000
220	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	27750_1	Barcelona : districtes : plànol escala 1:10 000, any 1986 : [mapa guia dels mapes 1:5 000 dels 10 districtes]		1 plànol
221	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	28429_1	Barcelona Turística	1989	1 plànol
222	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	28564_1	Plano-Plànol. Guia urbana de Barcelona	1989	1 plànol
223	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	28566_1	Barcelona. Edició catalana. Situació de carrers i places...	1990	1 plànol. Escala 1:11 400
224	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	28567_1	Barcelona	1990	1 plànol. Escala 1:11 400
225	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	28570_1	Mapa turistico oficial de Barcelona COOB'92	1992	1 plànol
226	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	28571_1	Plano Guía Urbana de Barcelona. Codigos postales Barcelona	1993	1 plànol
227	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	28622_1	Barcelona: plano guía urbana	1971	1 plànol. Escala 1:16 400

228	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	2867_1	Foldex: Plano guia de Barcelona	1970	1 plànol. Escala 1:10 000
229	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	29247_1	Fira de Barcelona 2004: plano ciudad, información de interés	1998	1 plànol. Escala 1:19 000 aprox
230	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	29396_1	Barna bici : guía de la bicicleta a Barcelona	1995	1 plànol
231	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30368_1	Plano-Plànol Guia Urbana de Barcelona	1993	1 plànol. Escala 1:12 000 aprox
232	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30395_1	Barcelona	1986	1 plànol. Escala 1:10 000
233	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30396_1	Barcelona	1986	1 plànol. Escala 1:10 000
234	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30398_1	Barcelona	1986	1 plànol. Escala 1:10 000
235	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30399_1	Barcelona	1986	1 plànol. Escala 1:10 000
236	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30400_1	Barcelona	1986	1 plànol. Escala 1:10 000
237	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30402_1	Barcelona	1986	1 plànol. Escala 1:10 000
238	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30403_1	Barcelona. Planos de població. 1987	1987	1 plànol

239	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30404_1	Barcelona. Planos de población. 1988	1988	1 plànol
240	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30407_1	Barcelona. Planos de población. 1988	1988	1 plànol
241	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30408_1	Barcelona. Planos de población. 1988	1988	1 plànol
242	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	30700_1	Plano de Barcelona	1974	1 plànol. Escala :12 000 aprox
243	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	31249_1	Barcelona : mapa i guia de Barcelona = mapa y guía de Barcelona = map and guide of Barcelona	2011	1 plànol. Escala 1:10 000?
244	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	31663_1	Plànol guia de la ciutat de Barcelona : barris de Barcelona : any 2009	2009	1 plànol. Escala 1:10 000
245	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	31664_1	Barcelona : plànol guia : any 1994	1994	1 plànol. Escala 1:10 000
246	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	31665_1	Barcelona : plànol zones estadístiques	1999	1 plànol. Escala 1:10 000
247	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	31667_1	[Barcelona en 12 districtes i carrers principals: any 1982]	1982	1 plànol. Escala 1:35 000
248	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	31668_1	[Barcelona] : Plànol de seccions censals : any 2010	2010	1 plànol. Escala 1:10 000
249	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	31669_1	Barcelona: distritos postales : [1995]	1995	1 plànol. Escala 1:11 400

250	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	3174_1	Barcelona turística	1981	1 plànol
251	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	31908_1	Barcelona : mapa i guia de Barcelona = mapa y guía de Barcelona = map and guide of Barcelona = Carte et guide de Barcelone = Karte und Reiseführer von Barcelona = Carta e guida di Barcellona	2015	1 plànol. Escala 1:30 000
252	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	32220_1	Barcelona : plano de la ciudad	1994	1 plànol. Escala 1:16 000
253	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	3266_1	Barcelona, espais urbans	1990	1 plànol
254	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	33486_1	Mapa geotécnic de Barcelona : Badalona, Esplugues, L'Hospitalet, Sant Adrià , Santa Coloma	1978	1 plànol. Escala 1:25 000
255	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	33546_1	Barcelona : mapa i guia de Barcelona = mapa y guía de Barcelona = map and guide of Barcelona = carte et guide de Barcelone = Karte und Reiseführer von Barcelona = Carta e guida di Barcellona	2016	1 plànol. Escala 1:30 000
256	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	33863_1	Barcelona	1992	1 plànol. Escala 1:26 000
257	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	34427_1	Barcelona olímpica: citipost	1987	1 plànol
258	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	34480_1	Barcelone [Mocador de seda amb plànol del centre de Barcelona]	2001	1:20 000 aproximadament
259	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	35193_1	Barcelona	2020	1 plànol. Escala 1:12 500 aprox
260	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	3779_1	Barcelona y zona de influencia	1985	1 plànol. Escala 11 750 [1:11 700 aprox

261	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	3888_1	Barcelona	1970	1 plànol. Escala 1:10 000
262	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	7733_1	Barcelona	1990	1 plànol. Escala 1:15 000
263	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8302_1	Barcelona	1997	1 plànol. Escala 1:11 400
264	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8303_1	Barcelona	1996	1 plànol. Escala 1:11 400
265	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8462_1	Barcelona'92	1992	1 plànol. Escala 1:25 000
266	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8570_1	Barcelona : plano guía urbana	1985	1 plànol. Escala 1:16 000 aprox
267	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8571_1	Plano de Barcelona	1995	1 plànol
268	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8782_1	Barcelona : distritos postales	1996	1 plànol. Escala 1:11 400
269	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8783_1	Barcelona y cinturón	1995	1 plànol. Escala 1:11 400
270	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8873_1	Plano de Barcelona	1990	1 plànol
271	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8875_1	Barcelona Bus Turístic	1997	1 plànol

272	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8877_1	Barcelona	1992	1 plànol. Escala 1:26 000
273	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8878_1	Barcelona Plano Guía Urbana	1980	1 plànol. Escala 1:16 000
274	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8879_1	Barcelona Plano Guía Urbana	1986	1 plànol. Escala 1:16 000
275	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8885_1	Barcelona (Patronat Municipal de Turisme de Barcelona)	1980	1 plànol
276	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8925_1	Barcelona city map	1992	1 plànol. Escala 1:16 000
277	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8951_1	Barcelona metròpoli	1987	1 plànol
278	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8957_1	Barcelona Plànol	1992	1 plànol. Escala 1:26 000
279	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	8958_1	Barcelona City map	1992	1 plànol. Escala 1:26 000
280	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	9225_1	Barcelona : plano y callejero	1984	1 plànol. Escala 1:12 500
281	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	9283_1	Plano-Plànol Guia Urbana de Barcelona	1990	1 plànol. Escala 1:12 000 aprox
282	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	9288_1	Plano-Plànol Guia Urbana de Barcelona	1993	1 plànol. Escala 1:12 000 aprox

283	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	9481_1	Xarxa Arterial Metropolitana: noves rondes de Barcelona	1990	1 plànol
284	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	9500_1	Barcelona : plànol	1996	1 plànol. Escala 1:12 000
285	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya	9586_1	Barcelona: Xarxa de Metro	1980	1 plànol
286	BCNROC		Plànol general de Barcelona amb les actuacions mostrades a l'exposició Plans i projectes	1983	2 plànols
287	BCNROC		Plànol de situació dels plans especials per a Barcelona de 1981 al 1987	1983	1 plànol
288	BCNROC		Plànol de l'estat dels estudis per completar la xarxa viària bàsica. 1981 al 1988	1983	1 plànol
289	BCNROC		Plànol general amb les vies existents i les propostes per a xarxa viària bàsica	1983	1 plànol
290	BCNROC		Plànol de l'actuació en els carrers 1974	1983	1 plànol
291	BCNROC		Plànol dels 25 patis de bressol oberts als barris	2023	1 plànol
292	BCNROC		Plànol general de Barcelona	1981	1 plànol
293	BCNROC		Exposició 'Barcelona projecta' al Fòrum	2007	1 plànol

294	BCNROC		Obres de clavegueram realitzades entre els anys 1979 i 1983	1983	1 plànol
295	BCNROC		Actuacions del Servei d'Instal·lacions d'Enllumenat durant els anys 1979 a 1982	1983	1 plànol
296	BCNROC		Actuacions del Servei de Projectes Urbans des de l'any 1981 al 1983	1983	1 plànol
297	BCNROC		Plànol de l'estat actual de la xarxa viària bàsica de Barcelona	1983	1 plànol
298	BCNROC		Plànol de l'estat actual de la xarxa viària bàsica de Barcelona	1983	1 plànol
299	BCNROC		Barcelona pacificarà l'entorn de 22 escoles i centres educatius aquest any	2020	1 plànol
300	BCNROC		Suspensió potestativa prèvia de comunicats per la instal·lació o ampliació d'habitatges d'ús turístic [2019]	2019	1 plànol
301	BCNROC		Plànol de delimitació de les mesures de prevenció dels incendis forestals al municipi de Barcelona	2022	1 plànol